

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ANATOMİ ANABİLİM DALI
ANATOMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TERMINOLOGIA ANATOMICA'DA YER ALAN SİNİR SİSTEMİ VE DUYU
ORGANLARI İLE İLGİLİ TERİMLERDEKİ SIFATLARIN İNCELENMESİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mücahit AYDIN

DANIŞMAN
Doç. Dr. Hilal IRMAK SAPMAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TOKAT-2023

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Hilal IRMAK SAPMAZ danışmanlığında hazırlamış olduğum “Terminologia Anatomica’da Yer Alan Sinir Sistemi ve Duyu Organları ile İlgili Terimlerdeki Sıfatların İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

18/07/2023

Mücahit AYDIN

JÜRİ KABUL VE ONAY SAYFASI

Mücahit AYDIN tarafından hazırlanan “**Terminologia Anatomica’da Yer Alan Sinir Sistemi ve Duyu Organları ile İlgili Terimlerdeki Sıfatların İncelenmesi**” adlı tez çalışmasının savunma sınavı 18.07.2023 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Anatomi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)**İmzası**

Üye (Başkan) : Prof. Dr. Erdoğan UNUR

Üye : Doç. Dr. Hilal IRMAK SAPMAZ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mert NAHİR

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, yol gösteren ve yardımını esirgemeyen kıymetli danışmanım Doç. Dr. Hilal IRMAK SAPMAZ'a,

Tez savunma sınavım ve sonrasında deneyim ve görüşlerini tüm samimiyetleriyle benimle paylaşan ve tezimin son hale gelmesinde katkıları olan Prof. Dr. Erdoğan UNUR ve Dr. Öğr. Üyesi Mert NAHİR'e,

Hem ders dönemimde hem de tez çalışmalarımda değerli bilgi ve tecrübelerini paylaşarak eğitimime büyük katkı sağlayan, her zaman desteklerini gördüğüm Anatomi Anabilim Dalı'ndaki değerli hocalarıma,

Son olarak bütün eğitim hayatımda maddi ve manevi desteklerini her zaman yanımda hissettiğim, sevgi ve dualarını hiç eksik etmeyen değerli ailem; annem Gönül AYDIN, babam Hasan AYDIN ve ablam Kübra AYDIN'a,

Sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunarım...

Mücahit AYDIN

ÖZET

TERMINOLOGIA ANATOMICA'DA YER ALAN SİNİR SİSTEMİ VE DUYU ORGANLARI İLE İLGİLİ TERİMLERDEKİ SIFATLARIN İNCELENMESİ

Aydın, Mücahit

Yüksek Lisans, Anatomi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hilal Irmak Sapmaz

Temmuz 2023 xi + 87 sayfa

Tıbbi bilimler ve anatomide terminolojinin etkili ve doğru şekilde kullanılması bilim insanları arasında sağlıklı iletişim kurulabilmesi için çok önemlidir. Ülkemizde hem tıbbi hem de anatomik terminoloji üzerine yapılan bilimsel çalışmaların sayıca az olması sebebiyle bu alanda var olan bilgi birikiminin artırılabilmesine yardımcı olmak amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Çalışmada Thieme tarafından 1998 yılında yayımlanmış olan Terminologia Anatomica kullanılmıştır. Sinir sistemi ve duyu organları ile ilgili toplam 2431 terim incelenmiş ve bu terimleri içerisinde yer alan toplam 625 farklı sıfat köken, derece ve şekil bakımından değerlendirilerek sınıflara ayrılmıştır. Sinir sistemi başlığı altında yer alan 1924 terimin içerisinde toplam 492 farklı sıfat yer almıştır. Sıfatların tekrar sayıları ile birlikte sinir sistemi içerisinde toplam 2279 sıfat yer almıştır. Sinir sistemi terimleri içerisinde 386 Latince kökenli, 60 Grekçe kökenli ve 46 hem Latince hem de Grekçe'den köken almış sıfat mevcuttur. Ayrıca 177 üç şekilli, 304 iki şekilli ve 11 tek şekilli sıfat ile 483 gradus positivus, 6 gradus comparativus, 3 gradus superlativus sıfat bulunmaktadır. Duyu organları başlığı altındaki 507 terim içerisinde 133 farklı sıfat bulunmaktadır. Bu sıfatların tekrar sayıları ile birlikte duyu organları terimleri içerisinde toplam 474 sıfat yer almıştır. Duyu organları terimleri içerisinde 107 Latince kökenli, 17 Grekçe kökenli ve 9 hem Latince hem de Grekçe'den köken almış sıfat mevcuttur. Bu sıfatlar içerisinde 53 üç şekilli, 78 iki şekilli ve 2 tek şekilli sıfat ile 126 gradus positivus, 6 gradus comparativus, 1 gradus superlativus sıfat bulunmaktadır. İki farklı bölüm içerisinde bulunan toplam sıfat sayısı 625 olarak bulunmuştur. İncelemiş olduğumuz her iki bölüm içerisinde tekrar sayıları ile birlikte toplam 2753 sıfat mevcuttur. Bu çalışma

neticesinde elde ettiğimiz veriler, sıfatların terminoloji içerisindeki köken, derece, şekil bakımından dağılımlarını ve özelliklerini ortaya koymuştur. Çalışmamızda anatomik ve tıbbi terminolojinin gelişimine katkıda bulunmak, ayrıca anatomi dersinin öğrenciler için daha anlaşılır ve akılda kalıcı olmasına yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anatomik Terminoloji, Sinir Sistemi, Duyu Organları, Sıfatlar

ABSTRACT**INVESTIGATION OF THE ADJUSTMENTS IN TERMINOLOGIA ANATOMICA,
IN TERMS RELATED TO THE NERVOUS SYSTEM AND SENSE ORGANS**

Aydın, Mücahit

Master's Thesis, Anatomy Department

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Hilal Irmak Sapmaz

July 2023 xi + 87 pages

The effective and correct use of terminology in medical sciences and anatomy is very important for a healthy communication between scientists. Since the number of scientific studies on both medical and anatomical terminology is low in our country, this study was conducted to help increase knowledge in this field. Terminologia Anatomica, published by Thieme in 1998, was used in our study. A total of 2431 terms related to the nervous system and sense organs were examined, and a total of 626 different adjectives included in these terms were evaluated in terms of origin, degree and shape and classified into classes. There are 492 different adjectives in 1924 terms under the title of nervous system. Along with the repetitions of these adjectives, a total of 2279 adjectives took place in the nervous system. Among the nervous system terms, there are 386 terms of Latin origin, 60 of Greek origin, and 46 terms of both Latin and Greek origin adjectives. In addition, there are 177 three-shaped, 304 two-shaped and 11 single-shaped adjectives and 483 positive degree, 6 comparative degree, 3 superlative degree adjectives. There are 133 different adjectives among 507 terms under the heading of sense organs. Along with the repetitions of these adjectives, a total of 474 adjectives were included in the sense organs terms. In terms of sense organs, there are 107 terms of Latin origin, 17 of Greek origin, and 9 of both Latin and Greek terms. Among these adjectives, there are 53 three-shaped, 78 two-shaped and 2 single-shaped adjectives and also 126 positive degree, 6 comparative degree, 1 superlative degree. The total number of adjectives in two different sections was found to be 626. There are a total of 2753 adjectives with the number of repetitions in both sections that we have examined. The data we obtained as a result of this study

revealed the distribution and characteristics of adjectives in terms of origin, degree and shape in terminology. In our study, it is aimed to contribute to the development of anatomical and medical terminology, and also to help the anatomy study to be more understandable and memorable for students.

Key Words: Anatomical Terminology, Nervous System, Sense Organs, Adjectives

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK SÖZLEŞME.....	i
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
1. GİRİŞ	1
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	4
2.1. ULUSAL ARAŞTIRMALAR	4
2.2. ULUSLARARASI ARAŞTIRMALAR.....	5
3. GENEL BİLGİLER	7
3.1. TIBBİ TERMİNOLOJİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ	7
3.2. LATİNCE SIFATLAR.....	9
4. GEREÇ VE YÖNTEM.....	16
5. BULGULAR.....	17
6. TARTIŞMA VE SONUÇ	78
KAYNAKLAR	84
ÖZGEÇMİŞ	87

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1.1. Uluslararası Anatomik Terminoloji Listeleri.....	2
Tablo 3.1. Latince İsmi Hali.....	10
Tablo 3.2. Birinci Grup Sıfatların Çekimi.....	11
Tablo 3.3. İkinci Grup Sıfatların Çekimi.....	12
Tablo 3.4. Üç Farklı Takı Alan Sıfatların Çekimi.....	12
Tablo 3.5. Tek Takı Alan Sıfatların Çekimi.....	13
Tablo 3.6. Sıfatların Comparativus Çekimi.....	14
Tablo 5.1. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Sıfatların İncelenmesi.....	17
Tablo 5.2. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Sıfatların İncelenmesi.....	17
Tablo 5.3. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Latince Kökenli Sıfatlar.....	18
Tablo 5.4. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Grekçe Kökenli Sıfatlar.....	34
Tablo 5.5. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Hem Latince Hem Grekçe Kökenli Sıfatlar.....	37
Tablo 5.6. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Üç Şekilli Sıfatlar.....	40
Tablo 5.7. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan İki Şekilli Sıfatlar.....	48
Tablo 5.8. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Tek Şekilli Sıfatlar.....	62
Tablo 5.9. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Comparativus Sıfatlar..	63
Tablo 5.10. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Superlativus Sıfatlar...	63
Tablo 5.11. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Latince Kökenli Sıfatlar....	64
Tablo 5.12. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Grekçe Kökenli Sıfatlar.....	69
Tablo 5.13. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Hem Latince Hem Grekçe Kökenli Sıfatlar.....	70
Tablo 5.14. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Üç Şekilli Sıfatlar.....	70
Tablo 5.15. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan İki Şekilli Sıfatlar.....	73
Tablo 5.16. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Tek Şekilli Sıfatlar.....	76

Tablo 5.17. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Comparativus Sıfatlar.....	76
Tablo 5.18. Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Superlativus Sıfatlar.....	77

KISALTMALAR LİSTESİ

AACA	: American Association of Clinical Anatomists
BNA	: Basiliensia Nomina Anatomica
BR	: Birmingham Revizyonu
FCAT	: Federative Committee on Anatomical Terminology
FICAT	: Federative International Committee on Anatomical Terminology
GR	: Grekçe
IANC	: The International Anatomical Nomenclature Committee
IFAA	: International Federation of Associations of Anatomists
JNA	: Jenaiensia Nomina Anatomica
LA	: Latince
NA	: Nomina Anatomica
NE	: Nomina Embriyologica
NH	: Nomina Histologica
PNA	: Parisiensia Nomina Anatomica
TA	: Terminologia Anatomica
TDK	: Türk Dil Kurumu

1. GİRİŞ

Anatomi bilimi tıp eğitiminde yer alan en temel bilimlerden biridir. Anatominin iyi öğrenilmesi diğer sağlık bilimleri eğitimlerine de temel oluşturulması açısından çok önemlidir. Bilindiği üzere her bilim kendi içerisinde bir terminoloji barındırır. Anatomi de geniş ve önemli bir terminolojiye sahiptir. Terminoloji kurallarının anlaşılabilir olarak öğrenilmesi, sağlık bilimleri eğitimini sağlam bir temele oturtabilmek ve klinik çalışma ortamında yaşanabilecek karışıklıkları önlemek açısından önemlidir. Babacan ve ark. (2016) tarafından yapılan çalışmada tıbbi terminoloji alanında görüşler incelenmiştir. Çalışmada; anatomi bilimine ait öğrenme ve uygulama başarısının anatomik terminoloji bilgisi ile doğru orantılı olduğu; terminoloji öğreniminin eğitim başlangıcında yoğunluk gösteriyor olsa da ilerideki eğitim ve çalışma hayatında da süreklilik arz ettiği belirtilmiştir. Çıkmaz ve Mesut (2008) tarafından yapılan çalışmada Latince terimlerin Türkçe karşılıkları içerisinde yer alan yabancı kökenli terimlerin analizi yapılmıştır. Esersoy, S. ve Unur, E. (2020), yapmış oldukları çalışmada Terminologia Anatomica (TA) içerisindeki hareket sistemine ait terimlerde bulunan sıfatları köken, derece ve şekil bakımından incelemiştir. Son olarak Federative Committee on Anatomical Terminology (FCAT) tarafından 1998 yılında yayınlanan ve International Federation of Associations of Anatomists (IFAA) tarafından onaylanan TA, insan vücudunun yapılarını belirten Latince terimler ve İngilizce karşılıklarının yer aldığı bir anatomik terminoloji listesidir (Greathouse ve ark., 2004). Terminologia Anatomica ve öncesinde yayımlanmış anatomik terminoloji listelerine Tablo 1.1’de yer verilmiştir.

Tablo 1.1. *Uluslararası Anatomik Terminoloji Listeleri*

Terminoloji Listesi	Yayın Yılı
Basel Nomina Anatomica (BNA)	1895
Birmingham Revision (BR)	1933
Jena Nomina Anatomica (JNA)	1936
Nomina Anatomica, 1. ed, Paris (PNA)	1955
Nomina Anatomica, 2. ed.	1961
Nomina Anatomica, 3. ed	1966
Nomina Anatomica, 4. ed	1977
Nomina Anatomica, 5. ed	1983
Nomina Anatomica, 6. ed	1989
Terminologia Anatomica	1998

(Sakai, 2007)

Ülkemizde anatomik terminoloji üzerine yapılan çalışma sayısının azlığı sebebiyle yeterli bilimsel birikim oluşturulamamıştır. Bu çalışma anatomik terminoloji ile ilgili literatüre katkıda bulunacaktır. Çalışmamızda TA içerisinde yer alan duyu organları ve sinir sistemi terimlerinde bulunan sıfatlar incelenip bu sıfatları dil kökenine, takılarına ve derecelerine göre sınıflandırarak anatomik terminoloji alanına katkı sunmak amaçlanmıştır.

Anatomik terminolojinin büyük bölümü Latince terimlerden oluşmaktadır. Hâlihazırda Latince konuşma dili olarak kullanılmadığından, terimlerin öğrenciler tarafından anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla terminolojiyi anlayabilmek için anatomik terminoloji içerisinde yer alan dillerin özellikleri, kelime kökleri, ek yapısı ve eklerin nasıl kullanıldığı gibi kuralları bilmek gereklidir. Bu çalışmada terminolojide yer alan sıfatları inceleyerek bu sıfatların anlaşılmasını kolaylaştırmak amaçlanmıştır. Çalışma neticesinde ulaşılabilecek bulgular ile sağlık bilimleri eğitimi alan öğrencilerin TA

içerisinde yer alan sıfatları anlayabilmesini kolaylaştırmayı ve anatomik terminoloji alanında bilimsel bilgi birikimi oluşturulmasına katkı sağlamayı amaçlamaktayız.

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. ULUSAL ARAŞTIRMALAR

Terzioğlu (1987) tarafından yapılan çalışmada anatomik ve klinik terminolojinin gelişimine, klinik terminoloji ile anatomik terminoloji arasındaki farklara değinilerek hem terminoloji tarihine hem de günümüz terminolojisine ışık tutulmuştur.

Kavaklı ve ark. (2003) tarafından yapılan çalışmada tıp fakültesi öğrencilerinin Latince tıp terminolojisine bakış açısı araştırılmıştır. Çalışma neticesinde öğrencilerin Latince terimleri anlamakta zorluk çektikleri, anlamını bildikleri terimlerin diğer tıp derslerinin anlaşılmasına yardımcı olduğu ve öğrencilerin terminolojisi Türkçe olan bir tıp eğitimi benimsedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Cankur (2002b), yapmış olduğu çalışmada tıbbi terminolojinin özellikleri, ulusal ve uluslararası alandaki tarihsel gelişimi, günümüzdeki durumu ve tıp eğitiminde Türkçe'nin yeri üzerinde durmuştur. Çalışma neticesinde tıp eğitiminde dilin yerinin, tarihsel gelişiminin, günümüz ve yakın gelecekteki durumunun ve Türkçe'nin bir dil olarak terminolojideki yerini alması gerektiğinin anlaşılması hedeflenmiştir.

Köprülü (2017) tarafından yapılan araştırmada tıp dili ve çevirisi, tıbbi metin türleri ve tıbbi metinler içerisinde yer alan prospektüslerin özelliklerinden bahsedilmiştir. Farklı dillerde prospektüsler karşılaştırılarak tıp terimlerinin farklı dillerde kullanımına dair benzerlik ve farklılıklar incelenmiştir. Çalışma sonucunda tıbbi metinlerin çevirisini yapacak kişilerin tıp dili ve terminolojisini iyi bilmesinin gerekliliği, Latince ve Grekçe dil bilgisi kurallarına hâkim olması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca çevirilerde anlamsal çeviri yönteminin kullanılması tavsiye edilmiştir.

Çıkmaz (2006), Türkçe anatomik terimlerin etimolojik ve semantik olarak incelemiştir. TA'da yer alan 1658 Latince terimin Türkçe karşılıkları 19 ayrı sözlük taranarak belirlenmiş; bulunan Türkçe karşılıklar Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünden taranarak, etimolojik ve semantik incelemesi yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda ilgili terimlerin %16.7'sinin öz Türkçe karşılığı bulunmadığı ve öz Türkçe karşılığı bulunmayan bu terimlerin %82.9'unun sıfat olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırma neticesinde Türkçe karşılık olarak önerilmiş birçok sözcüğün de aslında yabancı kökenli olduğu tespit edilmiştir.

2.2. ULUSLARARASI ARAŞTIRMALAR

Fabry ve ark. (2005) tarafından yayımlanan çalışmada Nomina Anatomica (NA) ve TA'da yer alan anatomi terimlerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Çalışma ile her iki terminoloji listesinde de bulunan anatomi terimlerini tespit etmek ve anlamlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Terminolojide yer alan 5982 terimin (TA'nın yaklaşık %76.5'i) her iki listede de yer aldığı ve terimlerinin tamamının aynı veya yakın anlamda kullanıldığı anlaşılmıştır. Elde edilen bu veriler neticesinde TA'nın %75'inden fazlasının NA'dan geldiği tespit edilmiştir.

Gobée ve ark. (2011) yaptıkları çalışmada dijital anatomik terim sözlüklerinin hem sayı hem de içerik olarak yetersizliğini tespit etmişlerdir. Kolay erişilebilir ve geniş kapsamlı bir dijital anatomik terimler sözlüğü inşa etmek adına www.anatomicalterms.info sitesi oluşturulmuştur. Sözlük Latince, İngilizce ve daha az sayıda da olsa bazı diğer diller için terimlerin çevirilerini sunmaktadır. Sözlük, TA'nın %95'ini kapsayan yaklaşık 7250 yapıya karşılık gelen 31.000'den fazla terim içermektedir. Sözlük ayrıca arama yapılan yapı ile ilgili görsel, doküman ve anatomik varyasyon çalışmalarını da kullanıcıya sunmaktadır.

Martin ve ark. (2014), TA içerisinde yer alan anatomi terimlerinin kullanım sıklığını araştırmayı hedeflemiştir. Bunun için American Association of Clinical Anatomists (AACA) üyelerine cevaplanmak üzere anketler gönderilmiştir. Formu dolduran üyelerin %70.3'ünün uzmanlık alanı anatomidir. Formu dolduranların %38.4'ünü profesörler oluştururken; %40'ı kitap yazarıdır. İncelenen anatomik yapı/özelliklerin karşılığı olarak ilk sırada TA'da yer alan bir terimin kullanım sıklığı yaklaşık %53 olarak bulunmuştur. İncelenen sonuçlar neticesinde kullanılan anatomik terminolojinin tutarlılık göstermediği ve katılımcıların %75'inin terminolojideki bu eş anlamlılıktan endişe duyduğu gözlenmiştir.

Turmezei (2012) tarafından yapılmış çalışmada Modern İngilizcede bulunan anatomik terimlerin kökenleri araştırılmıştır. Gray's Anatomy atlasının 40. baskısındaki 798 anatomi terimi seçilmiş; bu terimlerden 747 tanesinin kökeni olarak hangi dillerden geldiği belirlenmiştir. Terimlerin %62'sinin Klasik Latince, %24'ünün Klasik Yunanca ve %7'sinin Eski İngilizceden köken aldığı tespit edilmiştir. Terimlerin Modern İngilizce'ye hangi dillerden geçtiği de araştırılmıştır. Terimlerin edinim dilleri %42

Klasik Latince, %29 Klasik Sonrası Latince, %8 Eski İngilizce ve %6 Modern Fransızca olarak bulunmuştur. Çalışma neticesinde Modern İngilizce anatomik terminolojinin kökenlerinin büyük oranda klasik dillerden geldiği tespit edilmiştir.

3. GENEL BİLGİLER

3.1. TIBBİ TERMINOLOJİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Tıp tarihi M.Ö. 5. yüzyılda Hippocrates'in (M.Ö. 460-377) tıbbı, felsefe gibi dönemin diğer önemli bilimlerinden ayırmasıyla başlamıştır. Tıbbın ayrılmaz bir parçası olan tıbbi terminolojinin de tıp tarihi kadar eskiye dayandığı kabul edilmektedir. Bugün var olan tıbbi terminoloji temelini “Corpus Hippocraticum” denilen Hippocrates’e ait tıbbi eserler oluşturmaktadır. Hippocrates döneminden kalma “acromion”, “bronchus” ve “peritoneum” gibi terimler değişime uğramadan halen kullanılmaktadır. Bu terimlerin bir bölümünün hiçbir dilde karşılığı bulunmamaktadır (Cankur, 2002a; Terzioğlu, 1987).

Hippocrates sonrasında gelen Aristoteles’ten (M.Ö. 4. Yüzyıl) ise günümüze kadar “meninx”, “arteria”, “trachea”, “neuron”, “ischium” gibi terimler kalmıştır. Büyük İskender döneminde Mısır, Mezapotamya ve Hint tıbbının; Yunan tıbbı ile ilk karşılaşması gerçekleşmiştir. Bu dönemde İskenderiye, tıp ilmi açısından altın çağını yaşamış ve Hint dili olan Sanskritçe tıbbi terimlerin adlandırılmasında kullanılarak tıbbi terminolojiye ilk defa dâhil olmuştur. Sonraki dönemde İskenderiye’de bulunan ve burada düzenli şekilde diseksiyonlar yapan Herophilos (M.Ö. 3. Yüzyıl) tıbbi terminolojiye “duodenum”, “prostata”, “pancreas” ve “aponeurosis” gibi terimleri kazandırmıştır (Mesut ve Çıkmaz, 2017; Terzioğlu, 1987).

M.S. 100’lü yıllarda yaşamış olan Efesli Rufus, bu tarihe kadar gelmiş olan tıbbi terimlerin bir listesini yapmıştır. Hastalıkların tanı ve tedavi yöntemlerini tanımlamış olan Bergamalı Galen (M.S. 129-200) de tıbbi terminolojiye çok önemli katkılarda bulunmuştur. Hem Grekçe hem de Latince terimlere hâkim olan Galen, yaptığı insan ve hayvan diseksiyonları neticesinde “coccyx”, “pylorus”, “thymus” gibi terimleri tanımlamıştır. Galen’in kullandığı tıbbi terminoloji, Avrupa’da Rönesans döneminin sonuna kadar kullanılan tıbbi terminolojinin temelini oluşturmuştur (Cankur, 2002a; Mesut ve Çıkmaz, 2017; Terzioğlu, 1987).

Tıbbi yazım ve çeviri çalışmaları yapan Aulus Cornelius Celsus (M.S. 1. yüzyılın ilk yarısı) “De re mediana” ansiklopedisinde bir kısım eski Grekçe tabirleri de Latinceye çevirmiş ve yeni Latince terimler kullanmıştır. Bu sayede “costa”, “vertebra”, “os”, “morbus” ve “sectio” gibi yüzlerce Latince terim Avrupa’nın hekimlik diline girmiştir.

Dönemin Constantinopolis’inde yaşayan Oribazius (M.S. 4. Yüzyıl) karma Greko-Romen terimler kullanarak klasik çağın son tıp ansiklopedisini kaleme almıştır (Mesut ve Çıkmaz, 2017; Terzioğlu, 1987).

Kökeni antik dönemlere yani 2500 yıl kadar öncesine uzanan anatomik terminolojinin günümüzde kullandığımız halini alması yakın tarihe dayanır. 19. yüzyılın sonuna gelindiğinde anatomik terminoloji için yaklaşık olarak 50 000 terim kullanıldığı tahmin ediliyordu, fakat bu terimlerin tamamı yalnızca 5000-6000 farklı yapıyı ifade etmekteydi. Bu terimlerin çoğu eş anlamlı veya eponim yani özel isim içeren yapıdalardı. 1895 yılında Anatomische Gesellschaft (Alman Anatomistler Derneği) İsviçre’nin Basel kentinde gerçekleştirdiği dernek toplantısında ilk NA’yı yayımlamıştır. Toplantının yapıldığı şehrin adıyla anılan bu ilk terimler listesi Basel Nomina Anatomica’sı veya Basiliensia Nomina Anatomica (BNA) olarak adlandırılmıştır (Fabry ve ark., 2005; Kachlik ve ark., 2015).

1928 yılında Büyük Britanya ve İrlanda Anatomistleri Komitesi kurulmuş; bu komite 1933 yılında Birmingham Revizyonu (BR) olarak bilinen bir terimler listesi yayımlamıştır. Büyük Britanya ve İrlanda Anatomistleri Komitesi, bu listede anatomi terimlerinin kendi dillerindeki karşılıklarına yer vermiştir. 1935 yılında ise yine Anatomische Gesellschaft tarafından yapılan toplantılar neticesinde Jena Nomina Anatomica (JNA) duyuruldu. JNA bazı Asya ülkeleri ve Büyük Britanya tarafından kısmen kabul görse de fazla ilgi uyandırmamıştır. 1955 yılına kadar BNA ve JNA kullanılmaya devam etmiştir (Cankur, 2002a; Strzelec ve ark., 2017).

5. Uluslararası Anatomi Kongresi’nde (Oxford-İngiltere) özellikle anatomik terminoloji üzerine çalışmalar yapan International Anatomical Nomenclature Committee (IANC) kurulmuştur. 1955 yılında yapılan 6. Uluslararası Anatomi Kongresi’nde (Paris-Fransa) ise IANC tarafından yapılan çalışmalar neticesinde Parisiensa Nomina Anatomica (PNA) yayımlanmıştır. Seçilen anatomik terimlerin basit, kısa ve çabuk anlaşılabilir olmasına özen gösterilmiştir. PNA, içerisinde yaklaşık 5640 anatomi terimi içermekteydi (Cankur, 2002a; Fabry ve ark., 2005; Terzioğlu, 1987).

Uluslararası Anatomi Kongresi’nin sekizinci ve dokuzuncusu 1965 yılında Almanya’da, 1970 yılında ise Rusya’da düzenlenmiştir. Bu kongreler Nomina Histologica (NH), Nomina Embriyologica (NE) ve Nomina Anatomica Veterinaria ile

ilgili ilk çalışmaların yapıldığı ve duyurulduğu kongrelerdir. Bu yolla histoloji ve embriyoloji içerisinde yer alan bazı terimler NA'ya girmiştir (Cankur, 2002a).

IFAA, IANC'nin işlevini yitirdiğini düşünerek yeni bir anatomik terminoloji çalışma grubu oluşturmaya karar vermiş ve 1989 yılında Brezilya'da yapılan toplantıda alınan kararlar FCAT oluşturulmuştur. FCAT 8 yıllık yoğun bir çalışmanın ardından 1998 yılında oluşturduğu anatomik terimler listesini IFAA'ya sunmuştur. Duyurusu yapılan bu liste en güncel terimler listesi olarak "Terminologia Anatomica" adını almıştır. Daha sonra bu komitenin adı Federative International Committee on Anatomical Terminology (FICAT) olarak değiştirilmiştir (Cankur, 2002a; Kachlik ve ark., 2008).

3.2. LATİNCE SIFATLAR

Türkçede sıfatlar isimlerden önce gelerek isimleri niteleyen veya belirten kelimeler olarak kullanılır. Türkçe sıfatlar çekimlenemeyen sözcüklerdir. Yanlarında yer alan isme uyum sağlamak amacıyla ek almaz ve yalın kullanılırlar. Latince sıfatların kullanımı Türkçeden farklıdır. İsim ve sıfat birlikte kullanılırken, Latince kullanım Türkçe'nin tam tersidir. Sıfatlar isimlerden sonra gelir ve isme cins sayı ve durum bakımından uyum sağlar (Mesut, 2011; Brunner ve Tanker, 1988).

Sıfatların görevi birlikte kullanıldığı ismi nitelemektir. Latince de yer alan bütün sıfatlar sayı ve durum bakımında değişime uğrarlar, fakat cins bakımından bazılarının şekilleri ayrı iken bazılarının aynıdır. Bu yüzden sıfatlar üç şekilli (masculinum, femininum, neutrum), iki şekilli (masculinum-femininum ve neutrum) ve tek şekilli (masculinum-femininum-neutrum) sıfatlar olarak gruplara ayrılır (Brunner ve Tanker, 1988).

Üç şekilli sıfatlar, aldıkları soneklerine göre iki alt gruba ayrılır. İlki "-us, -a, -um" (profundus, -a, -um) alt grubudur. İkincisi ise "-er, -era, -erum" alt grubudur. Ayrıca ikinci alt grubun iki türü bulunmaktadır. Bunlar çekim esnasında "-e" ünlüsünü koruyan (-er, -era, -erum) ve "-e" ünlüsünü korumayan (-er, -ra, -rum) olarak iki türdür. (Brunner ve Tanker, 1988; Toprak ve Akkın, 1993).

İki şekilli sıfatlar, masculinum ve femininum için ortak sonek -is, neutrum için ise sonek -e'dir. Örneğin kısa anlamına gelen "brevis" sıfatı masculinum ve femininum için brevis olarak, neutrum için breve olarak çekimlenmektedir (Brunner ve Tanker, 1988).

Tek şekilli sıfatlar, sayıca daha az bulunmaktadır. Bu sıfatların masculinum, femininum ve neutrum için tek bir şekli vardır. Genellikle tekil nominativus sonekleri “-x, -ns, -ps” olan sıfatlardır. Yalnızca neutrum adlarla birlikte nominativus plural hali “-ia” soneki ile yapılır (Mesut, 2011; Toprak ve Akkın, 1993).

Latince sıfatlar birlikte kullanıldığı isimle beraber çekimlenir. Bu birlikte çekimlenme kuralına ad-sıfat uyumu (attributum) adı verilmiştir (Mesut, 2011). Sıfatların çekimlenmesi ile ilgili iki temel kural mevcuttur;

1. Bir sıfat yanında bulunduğu ismin cinsine, haline ve sayısına (tekil-çoğul) göre çekimlenir.

Sıfatların çekimlerini anlayabilmek için Latince ismin hallerini, isimlerin cinsiyetlere göre kullanımını ve tekil-çoğul oluşunu bilmek gerekir. Bazı Avrupa dillerinde olduğu gibi Latince’de de her ismin bir cinsi vardır. İsim bir erkeği niteliyorsa masculinum, bir dişiye niteliyorsa femininum, cinsiyet belirtmiyorsa neutrum olarak gruplandırılır. Tıbbi Latince en çok kullanılan ismin halleri nominativus ve genitivus’tur. Latince ismin halleri ve Türkçedeki karşılıkları Tablo 3.1’de verilmiştir (Brunner ve Tanker, 1988).

Tablo 3.1. *Latince İsmi Halleri*

Latince İsmi Halleri	Türkçe İsmi Halleri
Nominativus	Yalın hal
Genitivus	-in hali
Dativus	-e hali
Accusativus	-i hali
Ablativus	-de/den hali
Vocativus	Seslenme hali

(Brunner ve Tanker, 1988)

2. Latince sıfatlar genel olarak isimden sonra gelir. Türkçe’ye çeviri yaparken sıfatlar öne alınmalıdır.

Sıfatlar çekim bakımından iki gruba ayrılır. Sıfatların birlikte kullanıldığı isim çekimleri de benzer şekilde yapılmaktadır. Birinci grup sıfatlar “-a, -ae, -us, -i, -um, -o”

çekimleriyle kullanılır. İkinci grup sıfatlar ise “-is, -i, -ia -em, -e, -es, -ium, -um, -ibus” ekleriyle çekimlenerek kullanılır. Birinci gruba giren sıfatların tekil, çoğul oluşuna ve birlikte kullanıldığı ismin belirttiği cinsiyete göre çekimi Tablo 3.2 gibi yapılmaktadır.

Tablo 3.2. Birinci Grup Sıfatların Çekimi

		Masculinum İsimle	Femininum İsimle	Neutrum İsimle
Singularis	Nominativus	Magnus	Magna	Magnum
	Genitivus	Magni	Magnae	Magni
	Dativus	Magno	Magnae	Magno
	Accusativus	Magnum	Magnam	Magnum
	Ablativus	Magno	Magna	Magno
Pluralis	Nominativus	Magni	Magnae	Magna
	Genitivus	Magnorum	Magnarum	Magnorum
	Dativus	Magnis	Magnis	Magnis
	Accusativus	Magnos	Magnas	Magna
	Ablativus	Magnis	Magnis	Magnis

(Brunner ve Tanker, 1988)

İkinci gruba giren sıfatlar nominativus ve singularis yapıda çekimlendiklerinde alabilecekleri toplam takı sayısına göre gruplanır. Nominativus ve singularis çekimde iki takı alan sıfatlar Tablo 3.3’teki gibi çekimlenir (Similis, -e “benzer”) (Brunner ve Tanker, 1988).

Tablo 3.3. *İkinci Grup Sıfatların Çekimi*

		Masculinum veya Femininum İsimle	Neutrum İsimle
Singularis	Nominativus	Similis	Simile
	Genitivus		Similis
	Dativus		Simili
	Accusativus	Similem	Simile
	Ablativus		Simile
Pluralis	Nominativus	Similes	Similia
	Genitivus		Simplicium
	Dativus		Simplicibus
	Accusativus	Simplices	Simplicia
	Ablativus		Simplicibus

(Brunner ve Tanker, 1988)

Nominativus ve singularis çekimde üç farklı takı alan sıfatlar Tablo 3.4'te yer aldığı gibi çekimlenir. Genellikle iki takı alan sıfatlara göre tek farkı nominativus ve singularis yapıdaki çekimidir (Brunner ve Tanker, 1988).

Tablo 3.4. *Üç Farklı Takı Alan Sıfatların Çekimi*

		Masculinum İsimle	Femininum İsimle	Neutrum İsimle
Singularis	Nominativus	Acer	Acris	Acre
	Genitivus	Acris	Acris	Acris
	Dativus	Acri	Acri	Acri
	Accusativus	Acrem	Acrem	Acre
	Ablativus	Acri	Acri	Acri
Pluralis	Nominativus	Acres	Acres	Acria
	Genitivus	Acrium	Acrium	Acrium
	Dativus	Acribus	Acribus	Acribus
	Accusativus	Acres	Acres	Acria
	Ablativus	Acribus	Acribus	Acribus

(Brunner ve Tanker, 1988)

Nominativus ve singularis çekimde yalnızca tek takı alan sıfatlar ise Tablo 3.5’te gösterildiği gibi çekimlenir (Brunner ve Tanker, 1988).

Tablo 3.5. *Tek Takı Alan Sıfatların Çekimi*

		Masculinum veya Femininum İsimle	Neutrum İsimle
Singularis	Nominativus		Simplex
	Genitivus		Simplices
	Dativus		Simplici
	Accusativus	Simplicem	Simplex
	Ablativus		Simplici
Pluralis	Nominativus	Simplices	Simplicia
	Genitivus		Similium
	Dativus		Similibus
	Accusativus	Similes	Similia
	Ablativus		Similibus

(Brunner ve Tanker, 1988)

Sıfatlar gövde bakımından da üç gruba ayrılabilir. Bu gruplar;

- a) Yalın Sıfatlar, temel haldeki gövdelerine doğrudan doğruya hal takısı alan sıfatlardır.
- b) İçtakılı Sıfatlar, genellikle ismin ve nadiren sıfat veya fiilin gövdesine bir içtakı eklendikten sonra hal eki alan sıfat türüdür. İçtakının ve kullanılan gövde halindeki sözcüklerin anlamı biliniyorsa genellikle oluşan yeni içtakılı sıfatın anlamı da tahmin edilebilir.
- c) Gövdesi iki ayrı sözcükten oluşturulmuş birleşik sıfatlar da vardır. Occipitalis ve frontalis kelimelerinin birleşiminden oluşan “occipitofrontalis” bu tür bir sıfattır (Brunner ve Tanker, 1988; Toprak ve Akkın, 1993).

Türkçede karşılaştırma, sıfatlara eklenmiş derece bildiren zarflar veya zarf öbekleri ile yapılır. Laticede ise sıfatların derece bildirmesi değişen sonek takıları ile

yapılır. Bu takılar sıfatların tiplerine göre farklı şekillerde kullanılır (Toprak ve Akkın, 1993).

Gradus positivus, sıfatların yalın halidir. Latince sıfatlar üstünlük için kullanıldığında comparativus ve superlativus olmak üzere iki farklı sıfat çekimi bulunmaktadır. Comparativus üstünlük bildirirken superlativus en üstünlük bildirmek için kullanılır (Brunner ve Tanker, 1988).

Comparativus sıfatlar nominativus haldeyken masculinum ve femininum cinsler için -ior ekiyle, neutrum cinsi için -ius ekiyle çekimlenerek kullanılır. Tıbbi Latince bazı sıfatlar yalnızca üstünlük derecesi bildirmek için kullanılır. “superior, -ius” ve “inferior, -ius” örneklerinde görüldüğü gibi bu sıfatların temel halleri tıbbi terminolojide kullanılmaktadır. “acrior, -ius” (daha keskin) sıfatının tüm haller için comparativus çekimlerine Tablo 3.6’da yer verilmiştir (Brunner ve Tanker, 1988).

Tablo 3.6. *Sıfatların Comparativus Çekimi*

		Masculinum veya Femininum İsimle	Neutrum İsimle
Singularis	Nominativus	Acrior	Acrius
	Genitivus		Acrioris
	Dativus		Acriori
	Accusativus	Acriorem	Acrius
	Ablativus		Acriore
Pluralis	Nominativus	Aciores	Acriora
	Genitivus		Acriorum
	Dativus		Acrioribus
	Accusativus	Aciores	Acriora
	Ablativus		Acrioribus

(Brunner ve Tanker, 1988)

En üstünlük bildiren superlativus sıfatlar, sıfat gövdesi ile -us, -a, -um takıları arasına giren ve en üstünlük durumunu belirten iç takılar ile oluşturulur. Superlativus sıfatlar üç gruba ayrılır.

- a. Gradus superlativus olarak -issim- içtakısı alan sıfatlar fazlaca bulunmaktadır. Bu tür sıfatlara “longissimus, -a, -um”, “brevissimus, -a, -um” ve “latissimus, -a, -um” örnek verilebilir.
- b. En üstünlük derecesini -errim- içtakısı ile sağlayan sıfatlar da bulunmaktadır. Örnek olarak “accerrimus, -a, -um” verilebilir.
- c. -ilis ile biten ve en üstünlük belirteci olarak -illim- iç takısını kullanan sıfatlar da vardır. “simillimus, -a, -um”, “gracillimus, -a, -um” ve “facillimus, -a, -um” sıfatları bu tür sıfatlardır (Brunner ve Tanker, 1988).

4. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmanın tamamı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim dalında gerçekleştirilmiştir. Çalışmada incelenen sıfatları belirleyebilmek için anatomik terim listelerinin en yeni ve en kapsamlısı olarak kabul gören 1998 yılında yayımlanmış Terminologia Anatomica kullanılmıştır. Terminologia Anatomica içerisinde 7537 anatomik terim yer almaktadır (Terminologia Anatomica, 1998). Terminologia Anatomica'nın incelemesi gerçekleştirilen bölümleri olan sinir sistemi ve duyu organları başlıkları altında bulunan toplam 2431 terim içerisinde bulunan sıfatlar kökenleri, dereceleri ve almış oldukları takılara göre incelenmiştir.

Sinir sistemi ve duyu organları sıfatlarına ait tablolarda yer alan sıfat çekimleri, kökleri ve anlam bilgilerine erişebilmek için Anatomi Sözlüğü, Güncel Tıp Terimleri Sözlüğü, Tıpta Önek ve Sonekler Sözlüğü, Tıbbi Latince, Tıbbi Terminoloji, Yeni Tıp Sözlüğü, Anatomi Terimleri Kılavuzu kaynaklarında faydalanılmıştır (Erimoğlu, 1988; Güler, 2012a; Güler, 2012b; Güler, 2012c; Mesut, 2011; Mesut ve Çıkmaz, 2017; Yıldırım, 2017).

Ayrıca online sözlük olarak Wiktionary (<https://www.wiktionary.org>), Sağlık Terimleri (<https://www.saglikterimleri.com>) siteleri ve TA'nın içerisinde yer alan sinir sistemi ve duyu organları terimlerinin tespiti için AnatoNomina (<http://www.terminologia-anatomica.org/en>) web sitesi kullanılmıştır.

5. BULGULAR

Terminoloji Anatomica'nın sinir sistemi (Systema Nervosum) başlığı altında 1924 terim yer almaktadır. Duyu organları (Organa Sensuum) başlığı altında ise 507 anatomik terim bulunmaktadır. Terminoloji Anatomica'nın incelenen iki başlığı (Systema Nervosum, Organa Sensuum) altında toplam 2431 terim vardır. İki farklı bölüm içerisinde bulunan toplam sıfat sayısı 625 olarak bulunmuştur. Sıfatların tekrar sayıları ile birlikte sinir sistemi içerisinde toplam 2279 sıfat, duyu organları terimleri içerisinde ise toplam 474 sıfat mevcuttur. İncelemiş olduğumuz her iki bölüm içerisinde tekrar sayıları ile birlikte toplam 2753 sıfat vardır. Sinir sistemi terimleri ve duyu organları terimleri içerisinde yer alan sıfatların dil kökenleri, çekimleri ve karşılaştırma dereceleri bakımından sınıflandırması sırasıyla Tablo 5.1 ve Tablo 5.2'de yer almaktadır.

Tablo 5.1. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Sıfatların İncelenmesi*

Dil Kökenleri			Çekimleri			Karşılaştırma Dereceleri		
LA	GR	LA-GR	Üç	İki	Tek	Positivus	Comparativus	Superlativus
386	60	46	177	304	11	483	6	3
Sıfat Sayısı						492		
Terim Sayısı						1924		

Tablo 5.2. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Sıfatların İncelenmesi*

Dil Kökenleri			Çekimleri			Karşılaştırma Dereceleri		
LA	GR	LA-GR	Üç	İki	Tek	Positivus	Comparativus	Superlativus
107	17	9	53	78	2	126	6	1
Sıfat Sayısı						133		
Terim Sayısı						507		

Sinir sistemi terimleri içerisinde yer alan sıfatlardan bazıları yalnızca bir defa kullanılırken, tekrar eden sıfatların tekrar sayıları 2 ile 113 arasında değişmektedir. Bu terimler içerisinde yer alan ve yalnızca Latinceden köken almış sıfatların sayısı tekrar

sayıları ile birlikte sayısı 2016'dır. Sinir sistemi terimlerinde bulunan Latince kökenli sıfatlar Tablo 5.3'te yer almaktadır.

Tablo 5.3. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Latince Kökenli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Abdominalis, -e	LA	Karın ile ilgili, karna ait, karınsal	4
Abducens, -entis	LA	Uzaklaştırıcı, çekici, abduksiyon yaptıran	2
Accessorius, -a, -um	LA	Yardımcı, fazladan, tamamlayıcı, sonradan eklenmiş	11
Afferens, -entis	LA	Merkeze ileten, getiren	1
Affixus, -a, -um	LA	Bağlanmış, bağlı, sabitlenmiş	1
Albus, -a, -um	LA	Beyaz, ak	12
Alveolaris, -e	LA	Alveol ile ilgili	5
Ambiens, -ntis	LA	Çevreleyen, saran, kuşatan	1
Ambiguus, -a, -um	LA	Belirli olmayan; iki taraflı; iki şeye de benzeyen	1
Aminergicus, -a, -um	LA	Aminerjik	8
Amygdalopiriformis, -e	LA	Amigdala ve piriform korteks ile ilgili	1
Analıs, -e	LA	Anüse ait, anüsle ilgili	2
Angularis, -e	LA	Açı ile ilgili, açı yapan, köşeli	1
Ansiformis, -e	LA	Sapsı, sap biçiminde, ilmeksi	3
Anterior, -ius	LA	Ön, önde, önde bulunan	89
Anterodorsalis, -e	LA	Ön ve sırtsal	1
Anterolateralis, -e	LA	Ön dış yan, önde ve yanda bulunan	8
Anteromedialis, -e	LA	Ön içyan, ön içyanda bulunan	4
Anteroventralis, -e	LA	Ön karın bölgesinde, ön karınsal	1
Anuloolivaris, -e	LA	Anulus ve oliva ile ilgili	1

Arcuatus, -a, -um	LA	Kemers, yay, yay gibi	9
Articularis, -e	LA	Eklemlerle ilgili	2
Ascendens, -entis	LA	Çıkan, yükselen	1
Auricularis, -e	LA	Kulakçık biçiminde, kulak kepeği biçiminde	4
Auriculotemporalis, -e	LA	Kulak kepeği ve şakakla ilgili	2
Basalis, -e	LA	Tabanla ilgili, tabansal	10
Basilaris, -e	LA	Tabanla ilgili ya da tabanda bulunan	3
Brevis, -e	LA	Kısa	3
Bulboreticulospinalis, -e	LA	Bulbus, retiküler formasyon ve omurilikle ilgili	2
Caeruleospinalis, -e	LA	Caeruleus, -a, -um: mor, mavi Spinalis, -e: diken, omurilik	1
Caeruleus, -a, -um	LA	Açık mavi, mavimsi, mavimsi	3
Calcarinus, -a, -um	LA	Mahmuz ile ilgili, mahmuz	1
Callosus, -a, -um	LA	Nasır gibi sert, boynuzsu, nasırlaşmış	4
Carotici/cus, -a, -um	LA	Karotise ait, bayıltan	6
Caudalis, -e	LA	Kuyruksal, kuyruğa ait olan	4
Caudatolenticularis, -e	LA	Corpus striatumun lenticular nükleusu ile kaudat nükleusunu ilgilendiren	1
Caudatus, -a, -um	LA	Kuyruklu	1
Cavernosus, -a, -um	LA	Boşluklu, kovuklu	3
Centralis, -e	LA	Merkezi, özeks, ortada	26
Cerebellaris, -e	LA	Beyincikle ilgili, beyinciğe ait	12
Cerebelloolivaris, -e	LA	Beyincikle medulla oblongatanın olivasını birleştiren	2
Cervicalis, -e	LA	Boyna ait, boyunla ilgili	17
Choroideus, -a, -um	LA	Koryon ya da koroid tabakaya benzeyen, damardan zengin	14

Ciliaris, -e	LA	Kirpiksi, kirpiğe ait, kirpikle ilgili	8
Cinereus, -a, -um	LA	Kül rengi, boz, gri	2
Cochlear, -e, -is	LA	Koklea ile ilgili; kaşık biçiminde	11
Collateralis, -e	LA	Yanlarda bulunan, yanda, yan	6
Commissuralis, -e	LA	Bağlantı ya da birleşme yeri ile ilgili	27
Communicans, -tis	LA	Birleştiren, bağlayan, birleştirici	21
Communis, -e	LA	Ortak, genel, bir arada	6
Corticonuclearis, -e	LA	Korteks ve çekirdeklerle (kranyal sinir) ilgili	5
Corticopontinus, -a, -um	LA	Korteks ve ponsla ilgili.	2
Corticoreticularis, -e	LA	Korteks ve retiküler formasyonla ilgili	4
Corticorubralis, -e	LA	Korteks ve ruber nukleus ile ilgili	1
Corticospinalis, -e	LA	Korteks ve omurilikle ilgili	6
Corticotectalis, -e	LA	Korteks ve tektum ile ilgili	1
Corticothalamicus, -a, -um	LA	Korteks ve talamusla ilgili	2
Cranialis, -e	LA	Kafatası ile ilgili, başla ilgili	8
Cuneatus, -a, -um	LA	Kama biçiminde, kama gibi	7
Cuneiformis, -e	LA	Oduncu kamasına benzer, kama biçiminde, köşeleri yuvarlak üçgen biçiminde	2
Cuneocerebellaris, -e	LA	Aksesuar küneat nukleus ve serebellum ile ilgili	1
Cuneospinalis, -e	LA	Küneiform ve omurilik ile ilgili	1
Curvatura, -ae	LA	Eğmeç, dönemeç, kavis	2
Cutaneus, -a, -um	LA	Deri ile ilgili	30
Deferentialis, -e	LA	Taşıyan ile ilgili	1
Dentalis, -e	LA	Diş(ler) ile ilgili	4
Dentatus, -a, -um	LA	Dişli, diş içeren	9
Dopaminergicus, -a, -um	LA	Dopaminetkin	8

Dorsalis, -e	LA	Sırt tarafında olan, sırta ait	42
Dorsolateralis, -e	LA	Dış yan sırta yakın	1
Dorsomedialis, -e	LA	İç yan sırta yakın	4
Dura, -ae	LA	Sert, dura mater	5
Efferens, -entis	LA	Merkezden götüren, bir yapıdan uzağa taşıyan	1
Emboliformis, -e	LA	Damla biçiminde, tıkaç biçiminde, pıhtı tıkaçı gibi	1
Equinus, -a, -um	LA	Atla ilgili, atın, attaki gibi	1
Externus, a, um	LA	Dış tarafla ilgili, dışta bulunan	16
Facialis, -e	LA	Yüzün, yüze ait.	4
Fasciolaris, -e	LA	Sargıcıklı	1
Fastigiospinalis, -e	LA	Fastigium ve omurilik ile ilgili	1
Fastigium, -ii	LA	Tepe, tavan, zirve	1
Femoralis, -e	LA	Uylukla ilgili, femoral	3
Fimbriodentatus, -a, -um	LA	Fimbria, -ae: Saçak, saçaksı Dentatus, -a, -um: Dişli	1
Flocculonodularis, -e	LA	Beyincik nodülü ve küçük yumak ile ilgili	1
Fornix, -icis	LA	Kemer biçimli, kubbe biçimli	4
Frontopontinus, -a, -um	LA	Frontal lop ve ponsla ilgili	2
Ganglionaris, -e	LA	Ganglionla ilgili	11
Gelatinosus, -a, -um	LA	Jelatinimsi, peltemsi	4
Geniculatus, -a, -um	LA	Diz biçiminde kıvrılmış, eklemli	6
Geniculocalcarinus, -a, -um	LA	Geniculum, -i: dizcik, düğümçük Calcarinus, -a, -um: Mahmuz ile ilgili, mahmuz	1
Genitalis, -e	LA	Meyveli, doğurgan, doğumla ilgili	1
Genitofemoralis, -e	LA	Genital bölge ve uyluk ile ilgili	1
Gingivalis, -e	LA	Dişetiyle ilgili, dişetine ait	3
Globosus, -a, -um	LA	Küre biçiminde, küre içeren	1

Gracilis, -e	LA	İnce, narin, zarif	6
Gracilispinalis, -e	LA	Gracilis, -e: İnce, zarif Spinalis, -e: diken, omurilik	1
Granulosus, -a, -um	LA	Tanecikli, çok tanecikli	1
Griseus, -a, -um	LA	Gri, kül rengi	16
Habenularis, -e	LA	Dizgincik ile ilgili	6
Habenulointerpeduncularis, -e	LA	Habenula ve pedinküller arasında ilgili	1
Horizontalis, -e	LA	Yatay, yatay olan	3
Hypothalamospinales, -e	LA	Hipotalamus ve spinal kordla ilgili	4
Imus, -a, -um	LA	En alttaki, benzer yapıların en aşağıda ya da kaudal olanı	1
Incertus, -a, -um	LA	Kuşkulu, kesin olmayan	2
Inferior, -ius	LA	Altta bulunan, alt, alt taraf, daha altta bulunan	58
Inferolateralis, -e	LA	Alt iç yan	1
Inferomedialis, -e	LA	Alt dış yan	2
Infraclavicularis, -e	LA	Köprücük kemiği altında bulunan	1
Infrapatellaris, -e	LA	Diz kapağı altında bulunan	1
Infratrochlearis, -e	LA	Trokleanın altı ile ilgili ya da ilişkili	1
Infundibularis, -e	LA	Huni biçiminde	2
Innominatus, -a, -um	LA	Adsız, isimsiz	1
Insularis, -e	LA	İnsulayla ilgili ya da bunlara ilişkin	1
Intercalatus, -a, -um	LA	Inter: Arasında, iki taraflı, karşılıklı anlamları veren önek İki oluşum arası	1
Intercostalis, -e	LA	Kaburgalar arasının, kaburgalar arasında	1
Intercostobrachialis, -e	LA	Kostalar arası ve kolla ilgili	1

Intercruralis, -e	LA	İki bacak arası, iki dal arası	1
Interfascicularis, -e	LA	Demetlerarası	3
Interganglionaris, -e	LA	İki ganglion arasında olan	1
Intergeniculatus, -a, -um	LA	Genikulat nukleuslar arasında	1
Interlobaris, e	LA	Loblar arasında bulunan	2
Intermediolateralis, -e	LA	İç yan ile dış yan arasında	1
Intermediomedialis, -e	LA	İki iç yan arası, İki iç yan arasında bulunan	1
Intermedius, -a, -um	LA	İki şeyin arasında ortada olan, arada, ara	21
Internus, -a, -um	LA	İç, iç tarafta olan, içinde	17
Interosseus, -a, -um	LA	İki kemik arasında	3
Interpeduncularis, a, -um	LA	Pedinküller ya da beyin sapları arasında	3
Interpolaris, -e	LA	Kutuplar arası, kutuplar arasında	1
Interpositospinalis, -e	LA	Inter: Arasında, iki taraflı, karşılıklı anlamları veren önek Posito, -onis: Durum, yer, sıra Spinalis, -e: diken, omurilik, omurilik arası	1
Interstitialis, -e	LA	Doku içinde, hücreler arasında bulunan	6
Interthalamicus, -a, -um	LA	Talamuslar arası, talamuslar arasında bulunan	2
Interventricularis, -e	LA	Karıncıklar arasında bulunan	2
Intrabiventralis, -e	LA	Intra-: İç, içine, içinde anlamı veren öne Bi-: İki, her ikisi, çift Ventralis, -e: Karın ve karın organlarıyla ilgili	1
Intralaminaris, -e	LA	Lamina içinde	1
Intraparietalis, -e	LA	Beyin yan lobu içi, yan lop içinde	1
Intrathalamicus, -a, -um	LA	Talamus içi, talamus içinde olan	1

Jugularis, -e	LA	Boyunla ilgili	1
Juxtarestiformis, -e	LA	Urgansı yapının yakınında	2
Labialis, -e	LA	Dudağın, dudakla ilgili	4
Lacrimalis, -e	LA	Gözyaşı ve gözyaşı bezi ile ilgili	2
Lacunosus, -a, -um	LA	Deliklerle dolu, boşluklarla dolu	1
Lateralis, -e	LA	Yanda bulunan, dış yanda olan	113
Lenticularis, -e	LA	Göz merceğine ait, ufak mercek biçiminde	5
Lienalis, -e	LA	Dalak ile ilgili	1
Limitans, -ntis	LA	Sınırlayıcı, sınırlayan	2
Linearis, -e	LA	Çizgi biçiminde, şerit biçiminde, şeritsi	3
Lingualis, -e	LA	Dilin, dile ait, dille ilgili	6
Longitudinalis, -e	LA	Uzunluğuna, boyuna	14
Longus, -a, -um	LA	Uzun	1
Lumbalis, -e	LA	Bele ait, belin, belle ilgili	6
Lumbosacralis, -e	LA	Bel ve kuyruk sokumu ile ilgili	3
Lunatus, -a, -um	LA	Yarımay biçiminde	1
Magnocellularis, -e	LA	Büyük hücreli	8
Magnus, -a, -um	LA	Büyük	6
Major, -us	LA	Daha büyük olan, büyük	6
Mammarius, -a, -um	LA	Meme ile ilgili	2
Mammillaris, -e	LA	Meme başına ait	3
Mammillotegmentalis, -e	LA	Mamiller cisim ve tegmentum ile ilgili	1
Mandibularis, -e	LA	Alt çeneye ait	7
Marginalis, -e	LA	Kenara ait, kıyısal	5
Medialis, -e	LA	İç yan, iç yana doğru	84
Medianus, -a, -um	LA	Ortada bulunan, ortada, vücudu ikiye bölen	16

Mediodorsalis, -e	LA	Ortaya ve sırta yakın	1
Medioventralis, -e	LA	Ortaya ve karna yakın	1
Medius, -a, -um	LA	Ortada bulunan, ortada, orta	10
Medullaris, -e	LA	İlik ile ilgili, ilik yapısında bulunan	18
		Medullo-: Medulla anlamı veren önek	
Medulloreticulospinalis, -e	LA	Reticulo-: ağcıkla ilgili anlamı veren önek Spinalis, -e: diken, omurilik	1
Mesencephalicus, -a, -um	LA	Orta beyne ait	3
Minor, -us	LA	Daha küçük, önemsiz, ikincil	8
Mixtus, -a, -um	LA	Karıştırılmış, karışık, karma	1
Molecularis, -e	LA	Moleküler	5
Motorius, -a, -um	LA	Hareket ettiren, hareket eden, devinimli	4
Multiformis, -e	LA	Çok biçimli	2
Muscularis, -e	LA	Kasa ait	23
Musculocutaneus, -a, -um	LA	Kas ve deriyle ilgili	1
Nasalis, -e	LA	Burun ile ilgili, burna ait	9
Nasociliaris, -e	LA	Burun ve kirpikle ilgili	3
Nasopalatinus, -a, -um	LA	Burun ve damakla ilgili	1
Niger, -a, -um	LA	Siyah, kara	2
Obscurus, -a, -um	LA	Koyu renkli, gölgeli, karanlık	2
Obturatorius, -a, -um	LA	Tıkayan, tıkayıcı, tıkamayla ilgili	3
Occipitalis, -e	LA	Art kafaya ait, art kafanın	13
Occipitofrontalis, -e	LA	Oksipital ve frontal kemikle ilgili	2
		Occipito-: Başın arka bölümü, oksipital kemik anlamları veren önek	
Occipitopontinus, -a, -um	LA	Pontinus, -a, -um: Köprü ile ilgili	2
Occipitotectalis, -e	LA	Oksipital kemik ve tektumla ilgili	1

Occipitotemporalis, -e	LA	Oksipital ve temporal kemikle ilgili	6
Oculomotorius, -a, -um	LA	Gözü hareket ettiren, gözü oynatan	6
Oesophagealis, -e	LA	Yemek borusu ile ilgili	4
Olfactorius, -a, -um	LA	Koku alma duyusuna ait, koku alma duyusu ile ilgili	20
Olivaris, -e	LA	Zeytin, zeytinsi, zeytin ile ilgili	10
Olivocerebellaris, -e	LA	Oliva ve beyincikle ilgili	1
Olivocochlearis, -e	LA	Oliva ve koklea ile ilgili	1
Olivospinalis, -e	LA	Oliva ve omurilik ile ilgili	2
Opercularis, -e	LA	Operkuluma ait, kapağa ait	1
Oralis, -e	LA	Ağız ile ilgili, ağızdan	1
Orbitalis, -e	LA	Göz çukuru ile ilgili	4
Ovaricus, -a, -um	LA	Ovaryuma ait, yumurtalıkla ilgili	1
Palatinus, -a, -um	LA	Damağın, damakla ilgili	3
Pallidus, -a, -um	LA	Solmuş, sarımsak, soluk	8
Palmaris, -e	LA	El ayası ile ilgili	1
Palpebralis, -e	LA	Göz kapağının, göz kapağına ait	2
Parafloccularis, -e	LA	Flokkül yanında	2
Paragigantocellularis, -e	LA	Büyük hücrelinin yanında	2
Paramedianus, -a, -um	LA	Orta çizgi ya da düzleme paralel	5
Parietalis, -e	LA	Duvarla ilgili, duvara ait	5
Parietooccipitalis, -e .	LA	Yankafa ve oksipital kemiklerle ilgili	4
Parietopontinus, -a, -um	LA	Parieto-: Organ duvarı ile ilgili anlamı veren önek Pontinus, -a, -um: Köprü ile ilgili	2
Parvocellularis, -e	LA	Küçük hücreli	8
Peduncularis, -e	LA	Sapa ait, sapın	4
Pedunculo pontinus, -a, -um	LA	Beyin pedinkülleri ve ponsla ilgili	1

Pellucidus, -a, -um	LA	Şeffaf, saydam, ışığı geçiren	1
Pelvicus, -a, -um	LA	Pelvis ile ilgili	5
Perforans, -ntis	LA	Delici, geçtiği doku ve yapıları delen	1
Perforatus, -a, -um	LA	Delikli, delinmiş	2
Pericardiacus, -a, -um	LA	Perikarda ait, perikardla ilgili	1
Periventricularis, -e	LA	Karuncuk çevresiyle ilgili	7
Peroneus, -a, -um	LA	Fibula tarafında olan	4
Petrosus, -a, -um	LA	Kayalık, kaya gibi, kayaya benzeyen	6
Phrenicoabdominalis, -e	LA	Diyafram ve karınla ilgili	1
Phrenicus, -a, -um	LA	Diyaframa ait, karın zarına ait	4
Pialis, -e	LA	Pia ile ilgili	1
Pigmentosus, -a, -um	LA	Pigmentli	1
Pinealis, -e	LA	Çam kozalağına benzer, kozalaklı	3
Piriformis, -e	LA	Armut gibi, armuta benzeyen, armut biçiminde	1
Plantaris, -e	LA	Orman, ayak tabanı, ayak tabanına ait	6
Pontocerebellaris, -e	LA	Pons ve serebellumla ilgili	4
Pontoreticulospinalis, -e	LA	Pons ve beyincikle ilgili	2
Postcentralis, -e	LA	Merkezi oluşumun arkasında bulunan	3
Postcommissuralis, -e	LA	Birleşme yerinin arkasında	1
Posterior, -ius	LA	Sırt, arka, arkada bulunan, daha sonra, geç	105
Posterolateralis, -e	LA	Arka dış yan, arka dışta olan	9
Posteromedialis, -e	LA	Arka iç yan, arka iç yanda bulunan	4
Postganglionicus, -a, -um	LA	Gangliyondan sonrasıyla ilgili	1
Postremus, -a, -um	LA	En sonuncu, en arkada bulunan	2

Prebiventralis, -e	LA	Pre-: Önce, önünde, -den önce anlamı veren önek Bi-: iki, her ikisi, çift Ventralis, -e: Karın ve karın organlarıyla ilgili	1
Precentralis, -e	LA	Merkezin önüyle ilgili	3
Precommissuralis, -e	LA	Birleşme yerinin önüyle ilgili	3
Precuneus, -i	LA	Kuneustan önce	2
Preganglionicus, -a, -um	LA	Gangliyon öncesiyle ilgili	1
Pregeniculatus, -a, -um	LA	Genikulat nukleusun öncesiyle ilgili	1
Premamillaris, -e	LA	Meme kitlesinin önünde	2
Preoccipitalis, -e .	LA	Os oksipitale önüyle ilgili	2
Preolivaris, -e	LA	Oliva önüyle ilgili	1
Presacralis, -e	LA	Sakrumun önüyle ilgili	1
Pretectalis, -e	LA	Tektum önüyle ilgili	4
Primus, -a, -um	LA	Önce, her şeyden önce	2
Principalis, -e	LA	Ana, esasla ilgili, en önemli	4
Profundus, -a, -um	LA	Derin, derinden	9
Projectio, -onis	LA	Bir organın gövde duvarı üzerine iz düşümü	1
Proprius, -a, -um	LA	Özel, kendine özgü	13
Pterygopalatinus, -a, -um	LA	Kanatsız çıkıntı ve damakla ilgili	5
Pudendus, -a, -um	LA	Utanmayla ilgili, pubis ile ilgili	2
Pulmonalis, -e	LA	Akciğere ait, akciğerle ilgili	4
Pulvinaris, -e	LA	Pulvinar nukleuslar ile ilgili, pulvinarla ilgili	6
Quadrangularis, -e	LA	Dört köşeli, dört açılı	2
Quadratus, -a, -um	LA	Dört köşeli, kare biçimli, dikdörtgen biçimli	1
Quadrigeminalis, -e	LA	Dört dişli	1
Quadrigeminus, -a, -um	LA	Dördüz, dört parçalı	2

Quartus, -a, -um	LA	Dördüncü	7
Radiatus, -a, -um	LA	Işınlı, ışık biçiminde, ışık saçan	1
Radicularis, -e	LA	Kökçüğe ait, kökçükle ilgili	1
Rectalis, -e	LA	Rektumla ilgili, rektal	4
Recurrans, -entis	LA	Dönen, geriye gelen, geri dönen	3
Renalis, -e	LA	Böbrekle ilgili, böbrek biçiminde	4
Restiformis, -e	LA	Halat biçiminde, urgansı, ipsi	4
Reticularis, -e	LA	Ağ biçiminde, ağsı	20
Reticulospinalis, -e	LA	Retikülospinal traktus ile ilgili	2
Retroambiguus, -a, -um	LA	Retro-: Arka, geri, geriye doğru anlamları veren önek Ambiguus, -a, -um: Belirli olmayan, iki taraflı, iki şeye de benzeyen	1
Retrobulbaris, -e	LA	Göz küresinin arkasında, bulbusun arkasında	1
Retrofacialis, -e	LA	Yüzün arkasında	1
Retroflexus, -a, -um	LA	Geriye bükülmüş	1
Retrolentiformis, -e	LA	Lentiform nukleusun arkası ile ilgili	1
Retroolivaris, -e	LA	Oliva arkasıyla ilgili	2
Retroposterolateralis, -e	LA	Arka dışyanla ilgili	1
Retrosubstantialis, -e	LA	Ruber Nukleus'un arkasında	1
Retrotrigeminalis, -e	LA	Trigeminal sinirin arkasında	1
Reuniens, -ntis	LA	Bağlayıcı, birleştirici	1
Rostralis, -e	LA	Rostrum ile ilgili, gaga biçiminde	5
Rostrodorsalis, -e	LA	Gaga benzeri çıkıntının arkasına yakın	1
Ruber, -bra, -brum	LA	Kızıl, kırmızı.	1
Rubrobulbaris, -e	LA	Ruber nukleus ve bulbus ile ilgili	1

Rubronuclearis, -e	LA	Rubro-: Kırmızı anlamı veren önek Nuclearis, -e: çekirdeğe ait	1
Rubroolivaris, -e	LA	Ruber nukleus ve oliva ile ilgili	4
Rubropontinus, -a, -um	LA	Ruber nukleus ve ponsla ilgili	1
Rubrospinalis, -e	LA	Kırmızı çekirdek ve omurilik ile ilgili	4
Sacralis, -e	LA	Sakrum kemiğiyle ilgili	5
Sacrococcygeus, -a, -um	LA	Sakrum ve koksiks ile ilgili	1
Salivatorius, -a, -um	LA	Tükürüğe ait, tükürükle ilgili	2
Scrotalis, -i	LA	Skrotumla ilgili, torbayla ilgili	2
Secundarius, -a, -um	LA	İkinci, ikincil	1
Secundus, -a, -um	LA	İkinci	2
Semilunaris, -e	LA	Yarım ay, yarım ay biçiminde	5
Sensorius, -a, -um	LA	Duyulanımla ilgili, duyularla ilgili, duyuşal	12
Separans, -ntis	LA	Ayıran, ayrılmış, bölünmüş	1
Septomarginalis, -e	LA	Bölme kenarı ile ilgili	1
Simplex, -icis	LA	Basit, karmaşık olmayan	1
Solitariospinalis, -e	LA	Soliter ve omurilikle ilgili	1
Solitarius, -a, -um	LA	Yalnız, tek başına, yalıtılmış, yalnız başına	11
Spinalis, -e	LA	Omurgayla ilgili, diken biçiminde	25
Spinobulbar, -es	LA	Omurilik ve medulla oblongata ile ilgili	2
Spinocerebellaris, -e	LA	Omurilik ve beyincikle ilgili	5
Spinocervicalis	LA	Omurilik ve boyun ile ilgili	1
Spinocuneatus, -a, -um	LA	Spin-: Dikensi çıkıntı, omurga anlamı veren önek Cuneatus, -a, -um: kama biçiminde, kama gibi	1

Spinogracilis, -e	LA	Spin-: Dikensi çıkıntı, omurga anlamı veren önek Gracilis, -e: ince, narin	1
Spinoolivaris, -e	LA	Omurilik ve oliva ile ilgili	4
Spinoreticularis, -e	LA	Omurilik ve retiküler formasyonla ilgili	4
Spinotectalis, -e	LA	Omurilik ve tektum ile ilgili	4
Spinothalamicus, -a, -um	LA	Omurilik ve talamus ile ilgili	5
Spinovestibularis, -e	LA	Omurilik ve giriş ile ilgili	2
Spiralis, -e	LA	Sarmal, kıvrımlı	1
Stapedius, -a, -um	LA	Üzengi kemiği ile ilgili	1
Subbrachialis, -e	LA	Kolun altında	1
Subcaeruleus, -a, -um	LA	Hemen hemen mavi, mavimsi	1
Subcallosus, -a, -um	LA	Korpus kallosum altı ya da altında	2
Subclavius, -a, -um	LA	Köprücük kemiğinin altında bulunan	3
Subcommissuralis, -e	LA	Komissura altıyla ilgili	1
Subcostalis, -e	LA	Kaburga altında bulunan	1
Subcuneiformis, -e	LA	Kuneiform nukleusun altında	2
Subfornicalis, -e	LA	Forniks altı ile ilgili	3
Sublenticularis, -e	LA	Göz merceğinin altı ile ilgili	1
Sublentiformis, -e	LA	Lentiform çekirdek altı	1
Sublingualis, -e	LA	Dilaltı bölgesinin, Dilaltı bölgesiyle ilgili	4
Submandibularis, -e	LA	Çene altı bölgesi ile ilgili, submandibular	4
Submucosus, -a, -um	LA	Mukoza altıyla ilgili, mukoza altında	1
Subparietalis, -e	LA	Os parietale altıyla ilgili	2
Subscapularis, -e	LA	Kürek kemiğinin altında bulunan	1
Subserosus, -a, -um	LA	Tunica serosanın altında bulunan	1

Subtrigeminalis, -e	LA	Trigeminal sinirin altında	1
Sulcomarginalis, -e	LA	Oluk kenarı ile ilgili	1
Superficialis, -e	LA	Yüzeyel, yüzeyde bulunan	6
Superior, -ius	LA	Üst, yukarı, üstte	63
Superolateralis, -e	LA	Üst dış yanla ilgili	1
Supraclavicularis, -e	LA	Klavikulanın üstünde bulunan	5
Suprageniculatus, -a, -um	LA	Lateral genikulat nukleusun üzerinde	1
Supralemniscalis, -e	LA	Lemniskusun üzerinde	1
Supramammillaris, -e	LA	Meme başının üstünde	1
Supramarginalis, -e	LA	Kenarın üstünde bulunan	1
Supraorbitalis, -e	LA	Göz çukuru üstüyle ilgili	1
Suprarenalis, -a, -um	LA	Böbrek üstüyle ilgili, böbreklerin üzerinde bulunan	1
Suprascapularis, -e	LA	Kürek kemiği üzerinde bulunan	1
Supraspinalis, -e	LA	Omurgada spinal çıkıntılar üzerinde	1
Supratrochlearis, -e	LA	Troklea ya da troklea yüzeyinin yukarısında yer alan	1
Suralis, -e	LA	Baldırla ilgili	1
Tangentiales, -e	LA	Değinen, teğet doğrultusunda	1
Tectobulbaris, -e	LA	Tektum ve bulbusla ilgili	4
Tectoolivaris, -e	LA	Tektum ve oliva ile ilgili	2
Tectopontinae, -us	LA	Tektum ve pons ile ilgili	4
Tectoreticularis, e	LA	Tektum ve retiküler formasyonla ilgili	1
Tectospinalis, -e	LA	Tektum ve medulla spinalis ile ilgili	4
Tegmentalis, -e	LA	Tegmen (örtü, tavan) ile ilgili	13
Temporalis, -e	LA	Şakakla ilgili, şakağa ait	9
Terminalis, -e	LA	Sonda olan, bitiş, uçla ilgili	12

Terminatio, -ones	LA	Sonlanma, sonlandırma	1
Tertius, -a, -um	LA	Üçüncü	5
Testicularis, -e	LA	Testisle ilgili	1
Thalamoparietalis, -e	LA	Talamus ve beyin yan lobu ile ilgili	1
Thoracicus, -a, -um	LA	Toraks ile ilgili, toraksa ait, göğse ait	10
Tonsillaris, -e	LA	Bademciğe ait, bademcikle ilgili	2
Transversarius, -a, -um	LA	Enine çıkıntılarla ilgili, enine çıkıntıya ait	8
Transversus, -a, -um	LA	Enine, çapraz, çaprazlayan	8
Triangularis, -e	LA	Üçgen biçiminde olan, üçgensî	3
Trigeminalis, e	LA	Trigeminal sinirle ilgili	9
Trigeminospinalis, -e	LA	Trigeminal sinir ve medulla spinalis ile ilgili	1
Trigeminothalamicus, -a, -um	LA	Trigeminal sinir ve talamusla ilgili	3
Trigeminus, -a, -um	LA	Üçüz, üçlü	5
Trochlearis, -e	LA	Makaraya ait, makarayla ilgili	3
Tubarius, -a, -um	LA	Tüp biçimindeki anatomik yapı ile ilgili	1
Ulnaris, -e	LA	İç yan, ulnar , ulnar tarafta bulunan	3
Uncinatus, -a, -um	LA	Çengelli, kancalı, çengel gibi	2
Uretericus, -a, -um	LA	Üreterle ilgili, üretere ait	1
Uterovaginalis, -e	LA	Rahim ve vajenle ilgili	1
Vagalis, -e	LA	Gezinen, bağlantısız, başıboş, gezici	4
Vagoauricularis, -e	LA	Vagus siniri ve aurikula ile ilgili	1
Vagomeningeus, -a, -um	LA	Vagus siniri ve beyin zarıyla ilgili	1
Vagus, -a, -um	LA	Dolaşan, gezen, başıboş	4

Vascularis, -e	LA	Küçük kap ile ilgili; anatomide damarlarla ilgili, saksı biçiminde	1
Vasculosus, -a, -um	LA	Çok damarlı, damardan zengin	2
Ventralis, -e	LA	Karın tarafında bulunan	34
Ventrobasis, -e	LA	Karnın tabanıyla ilgili	1
Ventromedialis, -e	LA	Karnın iç yanıyla ilgili	2
Ventroposterior, -ius	LA	Karnın arkası ile ilgili	1
Verticalis, -e	LA	Bir doğru ya da düzleme göre dik	2
Vesicalis, -e	LA	Kese (özellikle mesane) ile ilgili, keseye ait	1
Vestibularis, -e	LA	İç kulaktaki kemik dolanbacın orta bölümü, dalız, dehliz	12
Vestibulospinalis, -e	LA	Vestibülospinal traktus ile ilgili	3
Visceralis, -e	LA	İç organlar ile ilgili	3
Zonalis, -e	LA	Kuşak biçiminde, zona ile ilgili	1

Yine bu bölümde 60 adet yalnızca Grekçe kökenli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlardan bir kısmı yalnızca bir defa kullanılmıştır. Tekrarlanan sıfatların ise tekrar sayıları 2 ile 11 arasında değişmektedir. Yalnızca Grekçeden köken almış sıfatların sayısı tekrar sayıları ile birlikte 191'dir. Sinir sistemi terimleri içerisinde bulunan ve Grekçeden köken almış sıfatlar Tablo 5.4'te yer almaktadır.

Tablo 5.4. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Grekçe Kökenli Sıfatlar

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamlar	Tekrar Sayısı
Acusticus, -a, -um	GR	İşitme ile ilgili, işitmekle ilgili	3
Amygdaloideus, -a, -um	GR	Bademsi, badem biçiminde, badem gibi	2
Aorticorenalis, -e	GR	Aorta ve böbrekle ilgili	1
Aorticus, -a, -um	GR	Aortla ilgili	2

Autonomicus, -a, -um	GR	Kendi kendine yaşayan, bağımsız	8
Cardiacus, -a, -um	GR	Kalple ilgili, kardias ile ilgili; kalp biçiminde	9
Caroticotympanic(i)us, -a, -um	GR	Karotis ve kulak zarı ile ilgili	2
Cervicothoracicus, -a, -um	GR	Boyun ve göğüsle ilgili	1
Coccygeus, -a, -um	GR	Kuyruk sokumu kemiği ile ilgili	4
Coeliacus, -a, -um	GR	Karın boşluğu ile ilgili, karın boşluğuna ait	3
Craniospinalis, -e	GR	Baş ve omurga ile ilgili	1
Diagonalis, -e	GR	Köşeden köşeye çaprazlayan, diyagonal	2
Digastricus, -a, -um	GR	İki karınlı, digastrik kas	1
Encephalicus, -a, -um	GR	Ensefelon, tüm beyin, beyin ile ilgili	3
Endopeduncularis, -e	GR	Pedinkülün içi ile ilgili	1
Entericus, -a, -um	GR	Bağırsakla ilgili, bağırsağa ait, iç organlarla ilgili	1
Epithalamicus, -a, -um	GR	Talamus üstünde, epitalamus ile ilgili	5
Ethmoidalis, -e	GR	Kalbur gibi, kalbursu	2
Gigantocellularis, -e	GR	Dev hücreli	2
Glossopharyngeus, -a, -um	GR	Dil ve yutakla ilgili	3
Hepaticus, -a, -um	GR	Karaciğer, karaciğerle ilgili, karaciğer renginde	2
Hippocampalis, -e	GR	Hippokampus ile ilgili	1
Hypogastricus, -a, -um	GR	Midenin ya da karnın altında olan	3
Hypoglossalis, -e	GR	Hipoglossal sinir ile ilgili	1
Hypoglossus, -a, -um	GR	Dil altına ait, dilin altında bulunan	5

Hypothalamicus, -a, -um	GR	Hipotalamusun, hipotalamusla ilgili, hipotalamusa ait	8
Hypothalamohypophysialis, -e	GR	Hipotalamus ve hipofizle ilgili	1
Iliohypogastricus, -a, -um	GR	İlyim ve hipogastriumla ilgili	1
Laryngopharyngealis, -e	GR	Gırtlak ve yutak ile ilgili	1
Mesentericus, -a, -um	GR	Mezenterle ilgili	4
Myentericus, -a, -um	GR	Bağırsak kasıyla ilgili, bağırsak kasına ait	1
Opticus, -a, -um	GR	Görmeye ait, görmeyle ilgili	8
Oticus, -a, -um	GR	Kulağın, kulakla ilgili, kulağa ait	3
Pancreaticus, -a, -um	GR	Pankreasın, pankreasla ilgili, pankreasa ait	1
Parabrachialis, -e	GR	Kolların yanı ile ilgili	4
Paracentralis, -e	GR	Merkezin yanında bulunan	6
Parahippocampalis, -e	GR	Hippokampusun yanında	2
Parasympathicus, -a, -um	GR	Parasempatik	11
Periamygdaloideus, -a, -um	GR	Amigdalayı çevreleyen	1
Pericallosus, -a, -um	GR	Corpus callosum çevresinde	1
Perihypoglossalis, -e	GR	Hipoglossal siniri çevreleyen	1
Perinealis, -e	GR	Perineye ait, perineyle ilgili	2
Pharyngeus, -a, -um	GR	Yutağa ait	5
Prostaticus, -a, -um	GR	Prostatla ilgili	1
Pyloricus, -a, -um	GR	Pylorus ile ilgili	1
Pyramidalis, -e	GR	Piramitle ilgili, piramid biçiminde	5
Rhinalis, -e	GR	Burunla ilgili, kokuyla ilgili	1
Rhomboideus, -a, -um	GR	Baklava biçiminde, eşkenar dörtgen biçiminde	2
Saphenus, -a, -um	GR	Gizli, saklı, gömülü	1

Somaticus, -a, -um	GR	Beden, gövde ile ilgili, bedensel	1
Splanchnicus, -a, -um	GR	İç organlarla ilgili	7
Stylohyoideus, -a, -um	GR	Processus stylohyoideus ve hiyoid kemikle ilgili	1
Subthalamicus, -a, -um	GR	Subtalamusla ilgili	3
Sympathicus, -i	GR	Duyarlı, heyecanlı, duygulu	11
Telencephalicus, -a, -um	GR	Telensefalonla ilgili	7
Thyrohyoideus, -a, -um	GR	Tiroit ve hyoid kemikle ilgili	1
Trapezoideus, -a, -um	GR	Trapeze benzeyen, yamuksu	5
Tympanicus, -a, -um	GR	Kulak zarıyla ilgili	11
Utricularis, -e	GR	Utrikulus ile ilgili	1
Zygomaticus, -a, -um	GR	Elmacık kemiği ile ilgili	3

Ayrıca sinir sistemi terimleri içerisinde Latince ve Grekçe'den birlikte köken almış 46 ayrı sıfat yer alıyor. Bu sıfatları büyük bölümü yalnızca bir defa kullanılmışken, tekrar eden sıfatların tekrar sayıları 2 ile 6 arasında değişmektedir. Latince ve Grekçeden birlikte köken almış sıfatların sayısı tekrar sayıları ile birlikte 72'dir. Sinir sistemi terimleri içerisinde yer alıp hem Latince hem de Grekçe kökeni bulunan terimler Tablo 5.5.'te verilmiştir.

Tablo 5.5. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Hem Latince Hem Grekçe Kökenli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Anococcygeus, -a, -um	GR, LA	Anüs ve koksiksle ilgili, anüs ve koksikse ait	1
Bulbopontinus, -a, -um	LA, GR	Medulla oblongata ve pons ile ilişkili	1
Corticomesencephalicus, -a, -um	LA, GR	Mezansefalon ve beyin korteksi ile ilgili	1

Craniocervicalis, -e	GR, LA	Kafatası ve boyunla ilgili	1
Endolemniscalis, -e	GR, LA	Lemniskusun içi ile ilgili	1
Ilioinguinalis, -e	GR, LA	İlyum ve inguinal bölge ile ilgili	1
Iliopubicus, -a, -um	GR, LA	İlyum ve pubis ile ilgili/arasında	1
Intermesentericus, -a, -um	LA, GR	İki mezenter arası	1
Intraparotideus, -a, -um	LA, GR	Parotis bezi içi, parotis bezi içinde	1
Koniocellularis, -e	GR, LA	Toz gözeli, toz hücreli	1
Lunogracilis, -e	GR, LA	Luna, -ae: Ay Gracilis, -e: İnce, narin	1
Mamillothalamicus, -a, -um	LA, GR	Mamiller cisim ve talamusla ilgili	2
Parabigeminalis, -e	GR, LA	Çiftin yanında	1
Paracommissuralis, -e	GR, LA	Birleşme yerinin yanında	1
Parafascicularis, -e	LA, GR	Fasikül yanında	1
Paralemniscalis, -e	GR, LA	Lemniskusun yanında	1
Paranigralis, -e	GR, LA	Substantia nigranın ötesinde/yanında	1
Paraolfactorus, -a, -um	GR, LA	Olfaktor sinirin yanında	3
Parapeduncularis, -e	GR, LA	Pedinkülün bitişiğinde	1
Parasolitaris, -a, -um	GR, LA	Soliter yanında	1
Parataenialis, -e	GR, LA	Şerit yanında, tenya yanında	1
Paraterminalis, -e	GR, LA	Sonun yanında	1
Paraventricularis, -e	GR, LA	Ventrikülün bitişiğinde	4
Paraventriculohypophysialis, -e	GR, LA	Paraventriküler çekirdek ve hipofizle ilgili	2
Periarterialis, -e	GR, LA	Atardamarın etrafında bulunan	1
Pericentralis, -e	GR, LA	Merkeze yakın, merkeze bitişik	1
Pericuneatus, -a, -um	GR, LA	Peri-: Çevresinde, etrafında, dışında, yakınında anlamı veren örnek	2

		Cuneatus, -a, -um: Kama biçiminde, kamamsı	
Periolivaris, -e	GR, LA	Olivayı çevreleyen	1
Peripeduncularis, -e	GR, LA	Pedinkülün etrafında	1
Perizonalis, -e	GR, LA	Bölgenin çevresiyle ilgili	1
Postpyramidalis, -e	LA, GR	Piramidal yol arkasında	1
Preopticus, -a, -um	LA, GR	Optik sinirin önüyle ilgili,	6
Prepyramidalis, -e	LA, GR	Medulla oblongatada piramidin önünde	1
Raphespinalis, -e	GR, LA	Birleşme çizgisi ve omurga ile ilgili	4
Retinohypothalamicus, -a, -um	LA, GR	Retina ve hipotalamusa ait veya bunlarla ilgili	1
Retrochiasmaticus, -a, -um	LA, GR	Kiazmanın arkasında	1
Spinohypothalamicus, -a, -um	LA, GR	Hipotalamus ve omurilik ile ilgili	3
Spinomesencephalicus, -a, -um	LA, GR	Mezensefalon ve omurilik ile ilgili	3
		Spin-: Dikensi çıkıntı, omurga anlamı veren önek	
Spinoperiaqueductales, -us	LA, GR	Peri: Çevresinde, etrafında, civarında Aqueductus, -us: Su kemeri, kanal, su kanal	3
Subhypoglossalis, -e	LA, GR	Hipoglossal sinirin altında	1
		Sub-: Altında, -den eksik, aşağı yukarı anlamlarına gelen önek	
Subparabrachialis, -e	LA, GR	Parabrachialis, -e: Kolların yanısıra	1
Suprachiasmaticus, -a, -um	LA, GR	Chiasmanın üzerinde yer alan	1
Supraopticohypophysialis, -e	LA, GR	Supraoptik bölge ve hipofiz salgı bezi ile ilgili	2
Supraopticus, -a, -um	LA, GR	Optik sinir üstüyle ilgili	4

Thoracodorsalis, -e	GR, LA	Göğüs ve sırtla ilgili	1
Utriculoampullaris, -e	GR, LA	Utrikulus ve ampulla ile ilgili	1

Latince sıfatlar aldıkları takıların sayılarına göre üç gruba ayrılır (Toprak ve Akkın, 1993). Çalışmamızda sinir sistemi terimleri içerisinde yer alan sıfatları şekil bakımından üç şekilli, iki şekilli ve tek şekilli olarak sınıflandırdık.

Sinir sistemi terimleri içerisinde 177 ayrı üç şekilli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 698 kez tekrar edilmiştir. Sinir sistemi terimleri içerisinde yer alan üç şekilli sıfatlar Tablo 5.6’da yer almaktadır.

Tablo 5.6. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Üç Şekilli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Accessorius, -a, -um	LA	Yardımcı, fazladan, tamamlayıcı, sonradan eklenmiş	11
Acusticus, -a, -um	GR	İşitme ile ilgili, işitmekle ilgili	3
Affixus, -a, -um	LA	Bağlanmış, bağlı, sabitlenmiş	1
Albus, -a, -um	LA	Beyaz, ak	12
Ambiguus, -a, -um	LA	Belirli olmayan; iki taraflı; iki şeye de benzeyen	1
Aminergicus, -a, -um	LA	Aminerjik	8
Amygdaloideus, -a, -um	GR	Bademsi, badem biçiminde, badem gibi	2
Anococcygeus, -a, -um	GR, LA	Anüs ve koksiksle ilgili, anüs ve koksikse ait	1
Aorticus, -a, -um	GR	Aortla ilgili	2
Arcuatus, -a, -um	LA	Kemerssi, yaysı, yay gibi	9
Autonomicus, -a, -um	GR	Kendi kendine yaşayan, bağımsız	8
Bulbopontinus, -a, -um	LA, GR	Medulla oblongata ve pons ile ilişkili	1

Caeruleus, -a, -um	LA	Açık mavi, mavimsi, mavimtırak	3
Calcarinus, -a, -um	LA	Mahmuz ile ilgili, mahmuz	1
Callosus, -a, -um	LA	Nasır gibi sert, boynuzsu, nasırlaşmış	4
Cardiacus, -a, -um	GR	Kalple ilgili, kardias ile ilgili; kalp biçiminde	9
Caroticotympanic(i)us, -a, -um	GR	Karotis ve kulak zarı ile ilgili	2
Caroticus, -a, -um	LA	Karotise ait, bayıltan	6
Caudatus, -a, -um	LA	Kuyruklu	1
Cavernosus, -a, -um	LA	Boşluklu, kovuklu	3
Cervicothoracicus, -a, -um	GR	Boyun ve göğüsle ilgili	1
Choroideus, -a, -um	LA	Koryon ya da koroid tabakaya benzeyen, damardan zengin	14
Cinereus, -a, -um	LA	Kül rengi, boz, gri	2
Coccygeus, -a, -um	GR	Kuyruk sokumu kemiği ile ilgili	4
Cochlear, -e, -is	LA	Koklea ile ilgili; kaşık biçiminde	11
Coeliacus, -a, -um	GR	Karın boşluğu ile ilgili, karın boşluğuna ait	3
Corticomesencephalicus, -a, -um	LA, GR	Mezanssefalon ve beyin korteksi ile ilgili	1
Corticopontinus, -a, -um	LA	Korteks ve ponsla ilgili.	2
Corticothalamicus, -a, -um	LA	Korteks ve talamusla ilgili	2
Cuneatus, -a, -um	LA	Kama biçiminde, kama gibi	7
Cutaneus, -a, -um	LA	Deri ile ilgili	30
Dentatus, -a, -um	LA	Dişli, diş içeren	9
Digastricus, -a, -um	GR	İki karınlı, digastrik kas	1
Dopaminergicus, -a, -um	LA	Dopaminetkin	8
Encephalicus, -a, -um	GR	Ensefalon, tüm beyin, beyin ile ilgili	3

Entericus, -a, -um	GR	Bağırsakla ilgili, bağırsağa ait, iç organlarla ilgili	1
Epithalamicus, -a, -um	GR	Talamus üstünde, epitalamus ile ilgili	5
Equinus, -a, -um	LA	Atla ilgili, atın, attaki gibi	1
Externus, -a, -um	LA	Dış tarafla ilgili, dışta bulunan	16
Fimbriodentatus, -a, -um	LA	Fimbria, -ae: Saçak, saçaksı Dentatus, -a, -um: Dişli	1
Frontopontinus, -a, -um	LA	Frontal lob ve ponsla ilgili	2
Gelatinosus, -a, -um	LA	Jelatinimsi, peltemsi	4
Geniculatus, -a, -um	LA	Diz biçiminde kıvrılmış, eklemlili	6
Geniculocalcarinus, -a, -um	LA	Geniculum, -i: dizcik, düğümcük Calcarinus, -a, -um: Mahmuz ile ilgili, mahmuz	1
Globosus, -a, -um	LA	Küre biçiminde, küre içeren	1
Glossopharyngeus, -a, -um	GR	Dil ve yutakla ilgili	3
Granulosus, -a, -um	LA	Tanecikli, çok tanecikli	1
Griseus, -a, -um	LA	Gri, kül rengi	16
Hepaticus, -a, -um	GR	Karaciğer, karaciğerle ilgili, karaciğer renginde	2
Hypogastricus, -a, -um	GR	Midenin ya da karnın altında olan	3
Hypoglossus, -a, -um	GR	Dilaltına ait, dilin altında bulunan	5
Hypothalamicus, -a, -um	GR	Hipotalamusun, hipotalamusla ilgili, hipotalamusa ait	8
Iliohypogastricus, -a, -um	GR	İlyim ve hipogastriumla ilgili	1
Iliopubicus, -a, -um	GR, LA	İlyum ve pubis ile ilgili/arasında	1
Imus, -a, -um	LA	En alttaki, benzer yapıların en aşağıda ya da kaudal olanı	1

Incertus, -a, -um	LA	Kuşkulu, kesin olmayan	2
Innominatus, -a, -um	LA	Adsız, isimsiz	1
Intercalatus, -a, -um	LA	İki oluşum arası	1
Intergeniculatus, -a, -um	LA	Genikulat nukleuslar arasında	1
Intermedius, -a, -um	LA	İki şeyin arasında ortada olan, arada, ara	21
Intermesentericus, -a, -um	LA, GR	İki mezenter arası	1
Internus, -a, -um	LA	İç, iç tarafta olan, içinde	17
Interosseus, -a, -um	LA	İki kemik arasında	3
Interpeduncularis, a, -um	LA	Pedinküller ya da beyin sapları arasında	3
Interthalamicus, -a, -um	LA	Talamuslar arası, talamuslar arasında bulunan	2
Intraparotideus, -a, -um	LA, GR	Parotis bezi içi, parotis bezi içinde	1
Intrathalamicus, -a, -um	LA	Talamus içi, talamus içinde olan	1
Lacunosus, -a, -um	LA	Deliklerle dolu, boşluklarla dolu	1
Longus, -a, -um	LA	Uzun	1
Lunatus, -a, -um	LA	Yarımay biçiminde	1
Magnus, -a, -um	LA	Büyük	6
Mammarius, -a, -um	LA	Meme ile ilgili	2
Mamillothalamicus, -a, -um	LA, GR	Mamiller cisim ve talamusla ilgili	2
Medianus, -a, -um	LA	Ortada bulunan, ortada, vücudu ikiye bölen	16
Medius, -a, -um	LA	Ortada bulunan, ortada, orta	10
Mesencephalicus, -a, -um	LA	Orta beyne ait	3
Mesentericus, -a, -um	GR	Mezenterle ilgili	4
Mixtus, -a, -um	LA	Karıştırılmış, karışık, karma	1

Motorius, -a, -um	LA	Hareket ettiren, hareket eden, devinimli	4
Musculocutaneus, -a, -um	LA	Kas ve deriyle ilgili	1
Myentericus, -a, -um	GR	Bağırsak kasıyla ilgili, bağırsak kasına ait	1
Nasopalatinus, -a, -um	LA	Burun ve damakla ilgili	1
Niger, -a, -um	LA	Siyah, kara	2
Obscurus, -a, -um	LA	Koyu renkli, gölgeli, karanlık	2
Obturatorius, -a, -um	LA	Tıkayan, tıkayıcı, tıkamayla ilgili	3
Occipitopontinus, -a, -um	LA	Occipito-: Başın arka bölümü, oksipital kemik anlamları veren önek Pontinus, -a, -um: Köprü ile ilgili	2
Oculomotorius, -a, -um	LA	Gözü hareket ettiren, gözü oynatan	6
Olfactorius, -a, -um	LA	Koku alma duyusuna ait, koku alma duyusu ile ilgili	20
Opticus, -a, -um	GR	Görmeye ait, görmeyle ilgili	8
Oticus, -a, -um	GR	Kulağın, kulakla ilgili, kulağa ait	3
Ovaricus, -a, -um	LA	Ovaryuma ait, yumurtalıkla ilgili	1
Palatinus, -a, -um	LA	Damağın, damakla ilgili	3
Pallidus, -a, -um	LA	Solmuş, sarımsak, soluk	8
Pancreaticus, -a, -um	GR	Pankreasın, pankreasla ilgili, pankreasa ait	1
Paramedianus, -a, -um	LA	Orta çizgi ya da düzleme paralel	5
Paraolfactorus, -a, -um	GR, LA	Olfaktor sinirin yanında	3
Parasolitaris, -a, -um	GR, LA	Soliter yanında	1
Parasympathicus, -a, -um	GR	Parasempatik	11

Parietopontinus, -a, -um	LA	Parieto-: Organ duvarı ile ilgili anlamı veren önek Pontinus, -a, -um: Köprü ile ilgili	2
Pedunculopontinus, -a, -um	LA	Beyin pedinkülleri ve ponsla ilgili	1
Pellucidus, -a, -um	LA	Şeffaf, saydam, ışığı geçiren	1
Pelvicus, -a, -um	LA	Pelvis ile ilgili	5
Perforatus, -a, -um	LA	Delikli, delinmiş	2
Periamygdaloideus, -a, -um	GR	Amigdalayı çevreleyen	1
Pericallosus, -a, -um	GR	Corpus callosum çevresinde	1
Pericardiacus, -a, -um	LA	Perikarda ait, perikardla ilgili	1
Pericuneatus, -a, -um	GR, LA	Peri-: Çevresinde, etrafında, dışında, yakınında anlamı veren önek Cuneatus, -a, -um: Kama biçiminde, kamamsı	2
Peroneus, -a, -um	LA	Fibula tarafında olan	4
Petrosus, -a, -um	LA	Kayalık, kaya gibi, kayaya benzeyen	6
Pharyngeus, -a, -um	GR	Yutağa ait	5
Phrenicus, -a, -um	LA	Diyaframa ait, karın zarına ait	4
Pigmentosus, -a, -um	LA	Pigmentli	1
Postganglionicus, -a, -um	LA	Gangliyondan sonrasıyla ilgili	1
Postremus, -a, -um	LA	En sonuncu, en arkada bulunan	2
Preganglionicus, -a, -um	LA	Gangliyon öncesiyle ilgili	1
Pregeniculatus, -a, -um	LA	Genikulat nukleusun öncesiyle ilgili	1
Preopticus, -a, -um	LA, GR	Optik sinirin önüyle ilgili,	6
Primus, -a, -um	LA	Önce, her şeyden önce	2
Profundus, -a, -um	LA	Derin, derinden	9
Proprius, -a, -um	LA	Özel, kendine özgü	13

Prostaticus, -a, -um	GR	Prostatla ilgili	1
Pterygopalatinus, -a, -um	LA	Kanatsı çıkıntı ve damakla ilgili	5
Pudendus, -a, -um	LA	Utanmayla ilgili, pubis ile ilgili	2
Pyloricus, -a, -um	GR	Pylorus ile ilgili	1
Quadratus, -a, -um	LA	Dört köşeli, kare biçimli, dikdörtgen biçimli	1
Quadrigeminus, -a, -um	LA	Dördüz, dört parçalı	2
Quartus, -a, -um	LA	Dördüncü	7
Radiatus, -a, -um	LA	Işınlı, ışık biçiminde, ışık saçan	1
Retinohypothalamicus, -a, -um	LA, GR	Retina ve hipotalamusa ait veya bunlarla ilgili	1
Retroambiguus, -a, -um	LA	Retro-: Arka, geri, geriye doğru anlamları veren önek Ambiguus, -a, -um: belirli olmayan, iki taraflı, iki şeye de benzeyen	1
Retrochiasmaticus, -a, -um	LA, GR	Kiazmanın arkasında	1
Retroflexus, -a, -um	LA	Geriye bükülmüş	1
Rhomboideus, -a, -um	GR	Baklava biçiminde, eşkenar dörtgen biçiminde	2
Ruber, -bra, -brum	LA	Kızıl, kırmızı.	1
Rubropontinus, -a, -um	LA	Ruber nukleus ve ponsla ilgili	1
Sacrococcygeus, -a, -um	LA	Sakrum ve koksiks ile ilgili	1
Salivatorius, -a, -um	LA	Tükürüğe ait, tükürükle ilgili	2
Saphenus, -a, -um	GR	Gizli, saklı, gömülü	1
Secundarius, -a, -um	LA	İkinci, ikincil	1
Secundus, -a, -um	LA	İkinci	2
Sensorius, -a, -um	LA	Duyulanımla ilgili, duyularla ilgili, duyusal	12
Solitarius, -a, -um	LA	Yalnız, tek başına, yalıtılmış, yalnız başına	11

Somaticus, -a, -um	GR	Beden, gövde ile ilgili, bedensel	1
Spinocuneatus, -a, -um	LA	Spin-: Dikensi çıkıntı, omurga anlamı veren önek Cuneatus, -a, -um: kama biçiminde, kama gibi	1
Spinohypothalamicus, -a, -um	LA, GR	Hipotalamus ve omurilik ile ilgili	3
Spinomesencephalicus, -a, -um	LA, GR	Mezensefalon ve omurilik ile ilgili	3
Spinothalamicus, -a, -um	LA	Omurilik ve thalamus'la ilgili	5
Splanchnicus, -a, -um	GR	İç organlarla ilgili	7
Stapedius, -a, -um	LA	Üzengi kemiği ile ilgili	1
Stylohyoideus, -a, -um	GR	Processus stylohyoideus ve hiyoid kemile ilgili	1
Subcaeruleus, -a, -um	LA	Hemen hemen mavi, mavimsi	1
Subcallosus, -a, -um	LA	Corpus callosum altı ya da altında	2
Subclavius, -a, -um	LA	Köprücük kemiğinin altında bulunan	3
Submucosus, -a, -um	LA	Mukoza altıyla ilgili, mukoza altında	1
Subserosus, -a, -um	LA	Tunica serosanın altında bulunan	1
Subthalamicus, -a, -um	GR	Subtalamusla ilgili	3
Suprachiasmaticus, -a, -um	LA, GR	Chiasmanın üzerinde yer alan	1
Suprageniculatus, -a, -um	LA	Lateral genikulat nukleusun üzerinde	1
Supraopticus, -a, -um	LA, GR	Optik sinir üstüyle ilgili	4
Suprarenalis, -a, -um	LA	Böbrek üstüyle ilgili, böbreklerin üzerinde bulunan	1
Telencephalicus, -a, -um	GR	Telensefalonla ilgili	7
Tertius, -a, -um	LA	Üçüncü	5

Thoracicus, -a, -um	LA	Toraks ile ilgili, toraksa ait, göğse ait	10
Thyrohyoideus, -a, -um	GR	Tiroit ve hyoid kemikle ilgili	1
Transversarius, -a, -um	LA	Enine çıkıntılarla ilgili, enine çıkıntıya ait	8
Transversus, -a, -um	LA	Enine, çapraz, çaprazlayan	8
Trapezoideus, -a, -um	GR	Trapeze benzeyen, yamuksu	5
Trigeminothalamicus, -a, -um	LA	Trigeminal sinir ve talamusla ilgili	3
Trigeminus, -a, -um	LA	Üçüz, üçlü	5
Tubarius, -a, -um	LA	Tüp biçimindeki anatomik yapı ile ilgili	1
Tympanicus, -a, -um	GR	Kulak zarıyla ilgili	11
Uncinatus, -a, -um	LA	Çengelli, kancalı, çengel gibi	2
Uretericus, -a, -um	LA	Üreterle ilgili, üretere ait	1
Vagomeningeus, -a, -um	LA	Vagus siniri ve beyin zarıyla ilgili	1
Vagus, -a, -um	LA	Dolaşan, gezen, başıboş	4
Vasculosus, -a, -um	LA	Çok damarlı, damardan zengin	2
Zygomaticus, -a, -um	GR	Boyunduruk kemerine ait, boyunduruk ile ilgili, elmacık kemiği ile ilgili	3

Sinir sistemi sıfatları içerisinde 304 ayrı iki şekilli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 1566 kez tekrar etmiştir. İki şekilli sıfatlar Tablo 5.7’de gösterilmiştir.

Tablo 5.7. Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan İki Şekilli Sıfatlar

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Abdominalis, -e	LA	Karın ile ilgili, karna ait, karınsal	4
Alveolaris, -e	LA	Alveol ile ilgili	5

Amygdalopiriformis, -e	LA	Amigdala ve piriform korteks ile ilgili	1
Parapeduncularis, -e	GR, LA	Pedinkülün bitişiğinde	1
Analıs, -e	LA	Anüse ait, anüsle ilgili	2
Angularis, -e	LA	Açı ile ilgili, açı yapan, köşeli	1
Anterior, -ius	LA	Ön, önde, önde bulunan	89
Ansiformis, -e	LA	Sapsı, sap biçiminde, ilmeksi	3
Anterodorsalis, -e	LA	Ön ve sırsal	1
Anterolateralis, -e	LA	Ön dışyan, önde ve yanda bulunan	8
Anteromedialis, -e	LA	Ön içyan, ön içyanda bulunan	4
Anteroventralis, -e	LA	Ön karın bölgesinde, ön karınsal	1
Anuloolivaris, -e	LA	Anulus ve oliva ile ilgili	1
Aorticorenalis, -e	GR	Aorta ve böbrekle ilgili	1
Articularis, -e	LA	Eklemlle ilgili	2
Auricularis, -e	LA	Kulakçık biçiminde, kulak kepçesi biçiminde	4
Auriculotemporalis, -e	LA	Kulak kepçesi ve şakakla ilgili	2
Basalis, -e	LA	Tabanla ilgili, tabansal	10
Basilaris, -e	LA	Tabanla ilgili ya da tabanda bulunan	3
Brevis, -e	LA	Kısa	3
Bulboreticulospinalis, -e	LA	Bulbus, retiküler formasyon ve omurilikle ilgili	2
Caeruleospinalis, -e	LA	Caeruleus, -a, -um: mor, mavi Spinalis, -e: diken, omurilik	1
Caudalis, -e	LA	Kuyruksal, kuyruğa ait olan	4
Caudatolenticularis, -e	LA	Corpus striatum'un lenticular nukleusu ile kaudat nukleusunu ilgilendiren	1
Centralis, -e	LA	Merkezsels, özeksels, ortada	26
Cerebellaris, -e	LA	Beyincikle ilgili, beyinciğe ait	12

Cerebelloolivaris, -e	LA	Beyincikle medulla oblongatanın olivasını birleştiren	2
Cervicalis, -e	LA	Boyna ait, boyunla ilgili	17
Ciliaris, -e	LA	Kirpiksi, kirpiğe ait, kirpikle ilgili	8
Collateralis, -e	LA	Yanlarda bulunan, yanda, yan	6
Commissuralis, -e	LA	Bağlantı ya da birleşme yeri ile ilgili	27
Communicans, -tis	LA	Birleştiren, bağlayan, birleştirici	21
Communis, -e	LA	Ortak, genel, bir arada	6
Corticonuclearis, -e	LA	Korteks ve çekirdeklerle (kranyal sinir) ilgili	5
Corticoreticularis, -e	LA	Korteks ve retiküler formasyonla ilgili	4
Corticorubralis, -e	LA	Korteks ve ruber nukleus ile ilgili	1
Corticospinalis, -e	LA	Korteks ve omurilikle ilgili	6
Corticotectalis, -e	LA	Korteks ve tektumla ilgili	1
Cranialis, -e	LA	Kafatası ile ilgili, başla ilgili	8
Craniocervicalis, -e	GR, LA	Kafatası ve boyunla ilgili	1
Craniospinalis, -e	GR	Baş ve omurga ile ilgili	1
Cuneiformis, -e	LA	Oduncu kamasına benzer, kama biçiminde, köşeleri yuvarlak üçgen biçiminde	2
Cuneocerebellaris, -e	LA	Aksesuar küneat nukleus ve serebellum ile ilgili	1
Cuneospinalis, -e	LA	Küneiform ve omurilik ile ilgili	1
Curvatura, -ae	LA	Eğmeç, dönemeç, kavis	2
Deferentialis, -e	LA	Taşıyan ile ilgili	1
Dentalis, -e	LA	Diş(ler) ile ilgili	4
Diagonalis, -e	GR	Köşeden köşeye çaprazlayan, diagonal	2

Dorsalis, -e	LA	Sırt tarafında olan, sırta ait	42
Dorsolateralis, -e	LA	Dış yan sırta yakın	1
Dorsomedialis, -e	LA	İç yan sırta yakın	4
Dura, -ae	LA	Sert, dura mater	5
Emboliformis, -e	LA	Damla biçiminde, tıkaç biçiminde, pıhtı tıkaçı gibi	1
Endolemniscalis, -e	GR, LA	Lemniskusun içi ile ilgili	1
Endopeduncularis, -e	GR	Pedinkülün içi ile ilgili	1
Ethmoidalis, -e	GR	Kalbur gibi, kalbursu	2
Facialis, -e	LA	Yüzün, yüze ait.	4
Fasciolaris, -e	LA	Sargıcıklı	1
Fastigiospinalis, -e	LA	Fastigium ve omurilik ile ilgili	1
Fastigium, -ii	LA	Tepe, tavan, zirve	1
Femoralis, -e	LA	Uylukla ilgili, femoral,	3
Flocculonodularis, -e	LA	Beyincik nodülü ve küçük yumak ile ilgili	1
Fornix, -icis	LA	Kemer biçimli, kubbe biçimli	4
Ganglionaris, -e	LA	Ganglionla ilgili	11
Genitalis, -e	LA	Meyveli, doğurgan, doğumla ilgili	1
Genitofemoralis, -e	LA	Genital bölge ve uyluk ile ilgili	1
Gigantocellularis, -e	GR	Dev hücreli	2
Gingivalis, -e	LA	Dişetiyle ilgili, dişetine ait	3
Gracilis, -e	LA	İnce, narin, zarif	6
Gracilispinalis, -e	LA	Gracilis, -e: İnce, zarif Spinalis, -e: diken, omurilik	1
Habenularis, -e	LA	Dizgincik ile ilgili	6
Habenulointerpeduncularis, -e	LA	Habenula ve pedinküller arasında ilgili	1
Hippocampalis, -e	GR	Hippokampus ile ilgili	1

Horizontalis, -e	LA	Yatay, yatay olan	3
Hypoglossalis, -e	GR	Hipoglossal sinir ilgili	1
Hypothalamohypophysialis, -e	GR	Hipotalamus ve hipofizle ilgili	1
Hypothalamospinales, -e	LA	Hipotalamus ve spinal kordla ilgili	4
Ilioinguinalis, -e	GR, LA	İlyum ve inguinal bölge ile ilgili	1
Inferior, -ius	LA	Altta bulunan, alt, alt taraf, daha altta bulunan	58
Inferolateralis, -e	LA	Alt iç yan	1
Inferomedialis, -e	LA	Alt dış yan	2
Infraclavicularis, -e	LA	Köprücük kemiği altında bulunan	1
Infrapatellaris, -e	LA	Diz kapağı altında bulunan	1
Infratrochlearis, -e	LA	Trokleanın altı ile ilgili ya da ilişkili	1
Infundibularis, -e	LA	Huni biçiminde	2
Insularis, -e	LA	İnsulayla ilgili ya da bunlara ilişkin	1
Intercostalis, -e	LA	Kaburgalar arasının, kaburgalar arasında	1
Intercostobrachialis, -e	LA	Kostalar arası ve kolla ilgili	1
Interocruralis, -e	LA	İki bacak arası, iki dal arası	1
Interfascicularis, -e	LA	Demetlerarası	3
Interganglionaris, -e	LA	İki ganglion arasında olan	1
Interlobaris, -e	LA	Loblar arasında bulunan	2
Intermediolateralis, -e	LA	İç yan ile dış yan arasında	1
Intermediomedialis, -e	LA	İki iç yan arası, iki iç yan arasında bulunan	1
Interpolaris, -e	LA	Kutuplar arası, kutuplar arasında	1
Interpositospinalis, -e	LA	Inter: Arasında, iki taraflı, karşılıklı anlamları veren önek	1

		Posito, -onis: Durum, yer, sıra Spinalis, -e: diken, omurilik	
Interstitialis, -e	LA	Doku içinde, hücreler arasında bulunan	6
Interventricularis, -e	LA	Karincıklar arasında bulunan	2
Intrabiventralis, -e	LA	Intra-: İç, içine, içinde anlamı veren önek Bi-: İki, her ikisi, çift Ventralis, -e: Karın ve karın organlarıyla ilgili	1
Intralaminaris, -e	LA	Lamina içinde	1
Intraparietalis, -e	LA	Beyin yan lobu içi, yan lop içinde	1
Jugularis, -e	LA	Boyunla ilgili	1
Juxtaestiformis, -e	LA	Urgansı yapının yakınında	2
Koniocellularis, -e	GR, LA	Tozgözeli, tozhücreli	1
Labialis, -e	LA	Dudağın, dudakla ilgili	4
Lacrimalis, -e	LA	Gözyaşı ve gözyaşı bezi ile ilgili	2
Laryngopharyngealis, -e	GR	Gırtlak ve yutak ile ilgili	1
Lateralis, -e	LA	Yanda bulunan, dış yanda olan	113
Lenticularis, -e	LA	Göz merceğine ait, ufak mercek biçiminde	5
Lienalis, -e	LA	Dalak ile ilgili	1
Linearis, -e	LA	Çizgi biçiminde, şerit biçiminde, şeritsi	3
Lingualis, -e	LA	Dilin, dile ait, dille ilgili	6
Longitudinalis, -e	LA	Uzunluğuna, boyuna	14
Lumbalis, -e	LA	Bele ait, belin, belle ilgili	6
Lumbosacralis, -e	LA	Bel ve kuyruk sokumu ile ilgili	3
Lunogracilis, -e	GR, LA	Luna, -ae: Ay Gracilis, -e: İnce, narin	1
Magnocellularis, -e	LA	Büyük hücreli	8

Major, -us	LA	Daha büyük olan, büyük	6
Mammillaris, -e	LA	Meme başına ait	3
Mammillotegmentalis, -e	LA	Mamiller cisim ve tegmentum ile ilgili	1
Mandibularis, -e	LA	Altçeneye ait	7
Marginalis, -e	LA	Kenara ait, kıyısai	5
Medialis, -e	LA	İç yan, iç yana doğru	84
Mediodorsalis, -e	LA	Ortaya ve sırta yakın	1
Medioventralis, -e	LA	Ortaya ve karna yakın	1
Medullaris, -e	LA	İlik ile ilgili, ilik yapısında bulunan	18
		Medullo-: Medulla anlamı veren önek	
Medulloreticulospinalis, -e	LA	Reticulo-: ağcıkla ilgili anlamı veren önek Spinalis, -e: diken, omurilik	1
Minor, -us	LA	Daha küçük, önemsiz, ikincil	8
Molecularis, -e	LA	Moleküler	5
Multiformis, -e	LA	Çok biçimli	2
Muscularis, -e	LA	Kasa ait	23
Nasalis, -e	LA	Burun ile ilgili, burna ait	9
Nasociliaris, -e	LA	Burun ve kirpikle ilgili	3
Occipitalis, -e	LA	Art kafaya ait, art kafanın	13
Occipitofrontalis, -e	LA	Oksipital ve frontal kemikle ilgili	2
Occipitotectalis, -e	LA	Oksipital kemik ve tektumla ilgili	1
Occipitotemporalis, -e	LA	Oksipital ve temporal kemikle ilgili	6
Oesophagealis, -e	LA	Yemek borusu ile ilgili	4
Olivaris, -e	LA	Zeytin, zeytinsi, zeytin ile ilgili	10
Olivocerebellaris, -e	LA	Oliva ve beyincikle ilgili	1

Olivocochlearis, -e	LA	Oliva ve koklea ile ilgili	1
Olivospinalis, -e	LA	Oliva ve omurilik ile ilgili	2
Opercularis, -e	LA	Operkuluma ait, kapağa ait	1
Oralis, -e	LA	Ağız ile ilgili, ağızdan	1
Orbitalis, -e	LA	Göz çukuru ile ilgili	4
Palmaris, -e	LA	El ayası ile ilgili	1
Palpebralis, -e	LA	Göz kapağının, göz kapağına ait	2
Parabigeminalis, -e	GR, LA	Çiftin yanında	1
Parabrachialis, -e	GR	Kolların yanı ile ilgili	4
Paracentralis, -e	GR	Merkezin yanında bulunan	6
Paracommissuralis, -e	GR, LA	Birleşme yerinin yanında	1
Parafascicularis, -e	LA, GR	Fasikül yanında	1
Parafloccularis, -e	LA	Flokkül yanında	2
Paragigantocellularis, -e	LA	Büyük hücrelinin yanında	2
Parahippocampalis, -e	GR	Hippokampusun yanında	2
Paralemniscalis, -e	GR, LA	Lemniskusun yanında	1
Paranigralis, -e	GR, LA	Substantia nigranın ötesinde/yanında	1
Parataenialis, -e	GR, LA	Şerit yanında, tenya yanında	1
Paraterminalis, -e	GR, LA	Sonun yanında	1
Paraventricularis, -e	GR, LA	Ventrikülün bitişiğinde	4
Paraventriculohypophysialis, -e	GR, LA	Paraventriküler çekirdek ve hipofizle ilgili	2
Parietalis, -e	LA	Duvarla ilgili, duvara ait	5
Parietooccipitalis, -e	LA	Yan kafa ve oksipital kemiklerle ilgili	4
Parvocellularis, -e	LA	Küçük Hücreli	8
Peduncularis, -e	LA	Sapa ait, sapın	4
Periarterialis, -e	GR, LA	Atardamarın etrafında bulunan	1
Pericentralis, -e	GR, LA	Merkeze yakın, merkeze bitişik	1

Perihypoglossalis, -e	GR	Hipoglossal siniri çevreleyen	1
Perinealis, -e	GR	Perineye ait, perineyle ilgili	2
Periolivaris, -e	GR, LA	Olivayı çevreleyen	1
Peripeduncularis, -e	GR, LA	Pedinkülün etrafında	1
Periventricularis, -e	LA	Karuncuk çevresiyle ilgili	7
Perizonalis, -e	GR, LA	Bölgenin çevresiyle ilgili	1
Phrenicoabdominalis, -e	LA	Diyafram ve karınla ilgili	1
Pialis, -e	LA	Pia ile ilgili	1
Pinealis, -e	LA	Çam kozalağına benzer, kozalaklı	3
Piriformis, -e	LA	Armut gibi, armuta benzeyen, armut biçiminde	1
Plantaris, -e	LA	Orman, ayak tabanı, ayak tabanına ait	6
Pontocerebellaris, -e	LA	Pons ve serebellumla ilgili	4
Pontoreticulospinalis, -e	LA	Pons ve beyincikle ilgili	2
Postcentralis, -e	LA	Merkezi oluşumun arkasında bulunan	3
Postcommissuralis, -e	LA	Birleşme yerinin arkasında	1
Posterior, -ius	LA	Sırt, arka, arkada bulunan, daha sonra, geç	105
Posterolateralis, -e	LA	Arka dış yan, arka dışta olan	9
Posteromedialis, -e	LA	Arka iç yan, arka içyanda bulunan	4
Postpyramidalis, -e	LA, GR	Piramidal yol arkasında	1
Prebiventralis, -e	LA	Pre-: Önce, önünde, -den önce anlamı veren önek Bi-: iki, her ikisi, çift Ventralis, -e: Karın ve karın organlarıyla ilgili	1
Precentralis, -e	LA	Merkezin önüyle ilgili	3
Precommissuralis, -e	LA	Birleşme yerinin önüyle ilgili	3

Precuneus, -i	LA	Kuneustan önce	2
Premamillaris, -e	LA	Meme kitlesinin önünde	2
Preoccipitalis, -e	LA	Oksipital kemiğin önüyle ilgili	2
Preolivaris, -e	LA	Oliva önüyle ilgili	1
Prepyramidalis, -e	LA, GR	Medulla oblongatada piramidin önünde	1
Presacralis, -e	LA	Sakrumun önüyle ilgili	1
Pretectalis, -e	LA	Tektum önüyle ilgili	4
Principalis, -e	LA	Ana, esasla ilgili, en önemli	4
Projectio, -onis	LA	Bir organın gövde duvarı üzerine iz düşümü	1
Pulmonalis, -e	LA	Akciğere ait, akciğerle ilgili	4
Pulvinaris, -e	LA	Pulvinar nukleuslar ile ilgili, pulvinarla ilgili	6
Pyramidalis, -e	GR	Piramitle ilgili, piramid biçiminde	5
Quadrangularis, -e	LA	Dört köşeli, dört açılı	2
Quadrigeminalis, -e	LA	Dört dişli	1
Radicularis, -e	LA	Kökçüğe ait, kökçükle ilgili	1
Raphespinalis, -e	GR, LA	Birleşme çizgisi ve omurga ile ilgili	4
Rectalis, -e	LA	Rektumla ilgili, rektal	4
Renalis, e	LA	Böbrekle ilgili, böbrek biçiminde	4
Restiformis, -e	LA	Halat biçiminde, urgansı, ipsi	4
Reticularis, -e	LA	Ağ biçiminde, ağsı	20
Reticulospinalis, -e	LA	Retikülospinal traktus ile ilgili	2
Retrobulbaris, -e	LA	Göz küresinin arkasında, bulbusun arkasında	1
Retrofacialis, -e	LA	Yüzün arkasında	1
Retrolentiformis, -e	LA	Nucleus lentiformisin arkası ile ilgili	1

Retroolivaris, -e	LA	Oliva arkasıyla ilgili	2
Retroposterolateralis, -e	LA	Arka dış yanla ilgili	1
Retrorubralis, -e	LA	Ruber nukleus'un arkasında	1
Retrotrigeminalis, -e	LA	Trigeminal sinirin arkasında	1
Rhinalis, -e	GR	Burunla ilgili, kokuyla ilgili	1
Rostralis, -e	LA	Rostrum ile ilgili, gaga biçiminde	5
Rostrodorsalis, -e	LA	Gaga benzeri çıkıntının arkasına yakın	1
Rubrobulbaris, -e	LA	Ruber nukleus ve bulbus ile ilgili	1
Rubronuclearis, -e	LA	Rubro-: Kırmızı anlamı veren örnek Nuclearis, -e: çekirdeğe ait	1
Rubroolivaris, -e	LA	Ruber nukleus ve oliva ile ilgili	4
Rubrospinalis, -e	LA	Kırmızı çekirdek ve omurilik ile ilgili	4
Sacralis, -e	LA	Sakrum kemiğiyle ilgili	5
Scrotalis, -i	LA	Skrotumla ilgili, torbayla ilgili	2
Semilunaris, -e	LA	Yarım ay, yarım ay biçiminde	5
Septomarginalis, -e	LA	Bölme kenarı ile ilgili	1
Solitariospinalis, -e	LA	Soliter ve omurilikle ilgili	1
Spinalis, -e	LA	Omurgayla ilgili, diken biçiminde	25
Spinobulbar, -es	LA	Omurilik ve medulla oblongata ile ilgili	2
Spinocerebellaris, -e	LA	Omurilik ve beyincikle ilgili	5
Spinocervicalis, -e	LA	Omurilik ve boyun ile ilgili	1
Spinogracilis, -e	LA	Spin-: Dikensi çıkıntı, omurga anlamı veren örnek Gracilis, -e: ince, narin	1
Spinoolivaris, -e	LA	Omurilik ve oliva ile ilgili	4

Spinoperiaqueductales, -us	LA, GR	Spin-: Dikensi çıkıntı, omurga anlamı veren önek Peri: Çevresinde, etrafında, civarında Aqueductus, -us: Su kemeri, kanal, su kanal	3
Spinoreticularis, -e	LA	Omurilik ve retiküler formasyonla ilgili	4
Spinotectalis, -e	LA	Omurilik ve tektum ile ilgili	4
Spinovestibularis, -e	LA	Omurilik ve giriş ile ilgili	2
Spiralis, -e	LA	Sarmal, kıvrımlı	1
Subbrachialis, -e	LA	Kolun altında	1
Subcommissuralis, -e	LA	Komissura altıyla ilgili	1
Subcostalis, -e	LA	Kaburga altında bulunan	1
Subcuneiformis, -e	LA	Cuneiform nukleusun altında	2
Subfornicalis, -e	LA	Forniks altı ile ilgili	3
Subhypoglossalis, -e	LA, GR	Hipoglossal sinirin altında	1
Sublenticularis, -e	LA	Göz merceğinin altı ile ilgili	1
Sublentiformis, -e	LA	Lentiform çekirdek altı	1
Sublingualis, -e	LA	Dil altı bölgesinin, Dil altı bölgesiyle ilgili	4
Submandibularis, -e	LA	Çene altı bölgesi ile ilgili, submandibular	4
Subparabrachialis, -e	LA, GR	Sub-: Altında, -den eksik, aşağı yukarı anlamlarına gelen önek Parabrachialis, -e: Kolların yanı sıra	1
Subparietalis, -e	LA	Os parietale altıyla ilgili	2
Subscapularis, -e	LA	Kürek kemiğinin altında bulunan	1
Subtrigeminalis, -e	LA	Trigeminal sinirin altında	1
Sulcomarginalis, -e	LA	Oluk kenarı ile ilgili	1
Superficialis, -e	LA	Yüzeyel, yüzeyde bulunan	6
Superior, -ius	LA	Üst, yukarı, üstte	63

Superolateralis, -e	LA	Üst dış yanla ilgili	1
Supraclavicularis, -e	LA	Klavikulanın üstünde bulunan	5
Supralemniscalis, -e	LA	Lemniskusun üzerinde	1
Supramammillaris, -e	LA	Meme başının üstünde	1
Supramarginalis, -e	LA	Kenarın üstünde bulunan	1
Supraopticohypophysialis, -e	LA, GR	Supraoptik bölge ve hipofiz salgıbezi ile ilgili	2
Supraorbitalis, -e	LA	Göz çukuru üstüyle ilgili	1
Suprascapularis, -e	LA	Kürek kemiği üzerinde bulunan	1
Supraspinalis, -e	LA	Omurgada spinal çıkıntılar üzerinde	1
Supratrochlearis, -e	LA	Troklea ya da troklea yüzeyinin yukarısında yer alan	1
Suralis, -e	LA	Baldırla ilgili	1
Sympathicus, -i	GR	Duyarlı, heyecanlı, duygulu	11
Tangenciales, -e	LA	Değinen, teğet doğrultusunda	1
Tectobulbaris, -e	LA	Tektum ve bulbusla ilgili	4
Tectoolivaris, -e	LA	Tektum ve oliva ile ilgili	2
Tectopontinae, -us	LA	Tektum ve pons ile ilgili	4
Tectoreticularis, e	LA	Tektum ve retiküler formasyonla ilgili	1
Tectospinalis, -e	LA	Tektum ve medulla spinalis ile ilgili	4
Tegmentalis, -e	LA	Tegmen (örtü, tavan) ile ilgili	13
Temporalis, -e	LA	Şakakla ilgili, şakağa ait	9
Terminalis, -e	LA	Sonda olan, bitiş, uçla ilgili	12
Terminatio, -ones	LA	Sonlanma, sonlandırma	1
Testicularis, -e	LA	Testisle ilgili	1
Thalamoparietalis, -e	LA	Talamus ve beyin yan lobu ile ilgili	1
Thoracodorsalis, -e	GR, LA	Göğüs ve sırtla ilgili	1

Tonsillaris, -e	LA	Bademciğe ait, bademcikle ilgili	2
Triangularis, -e	LA	Üçgen biçiminde olan, üçgensiz	3
Trigeminalis, e	LA	Trigeminal sinirle ilgili	9
Trigeminospinalis, -e	LA	Trigeminal sinir ve medulla spinalis ile ilgili	1
Trochlearis, -e	LA	Makaraya ait, makarayla ilgili	3
Ulnaris, -e	LA	İç yan, ulnar, ulnar tarafta bulunan	3
Uterovaginalis, -e	LA	Rahim ve vajenle ilgili	1
Utricularis, -e	GR	Utrikulus ile ilgili	1
Utriculoampullaris, -e	GR, LA	Utrikulus ve ampulla ile ilgili	1
Vagalis, -e	LA	Gezinen, bağlantısız, başıboş, gezici	4
Vagoauricularis, -e	LA	Vagus siniri ve aurikula ile ilgili	1
Vascularis, -e	LA	Küçük kap ile ilgili; anatomide damarlarla ilgili, saksı biçiminde	1
Ventralis, -e	LA	Karın tarafında bulunan	34
Ventrobasalis, -e	LA	Karnın tabanı ile ilgili	1
Ventromedialis, -e	LA	Karnın iç yanı ile ilgili	2
Ventroposterior, -ius	LA	Karnın arkası ile ilgili	1
Verticalis, -e	LA	Bir doğru ya da düzleme göre dik	2
Vesicalis, -e	LA	Kese (özellikle mesane) ile ilgili, keseye ait	1
Vestibularis, -e	LA	İç kulaktaki kemik dolanbacın orta bölümü, dalız, dehliz	12
Vestibulospinalis, -e	LA	Vestibülospinal traktus ile ilgili	3
Visceralis, -e	LA	İç organlar ile ilgili	3
Zonalis, -e	LA	Kuşak biçiminde, zona ile ilgili	1

Sinir sistemi sıfatları içerisinde 11 ayrı tek şekilli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 15 kez tekrar etmiştir. Tek şekilli sıfatlara Tablo 5.8’de yer verilmiştir.

Tablo 5.8. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Tek Şekilli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Abducens, -entis	LA	Uzaklaştırıcı, çekici, abduksiyon yaptıran	2
Ambiens, -ntis	LA	Çevreleyen, saran, kuşatan	1
Afferens, -entis	LA	Merkeze ileten, getiren	1
Ascendens, -entis	LA	Çıkan, yükselen	1
Efferens, -entis	LA	Merkezden götüren, bir yapıdan uzağa taşıyan	1
Limitans, -ntis	LA	Sınırlayıcı, sınırlayan	2
Perforans, -ntis	LA	Delici, geçtiği doku ve yapıları delen	1
Recurrans, -entis	LA	Dönen, geriye gelen, geri dönen	3
Reuniens, -ntis	LA	Bağlayıcı, birleştirici	1
Separans, -ntis	LA	Ayıran, ayrılmış, bölünmüş	1
Simplex, -icis	LA	Basit, karmaşık olmayan	1

Latince sıfatlarda derecelendirme 3 gruba ayrılır. Sıfatlar derecelerine göre gradus positivus (olumluluk derecesi), gradus comparativus (karşılaştırma derecesi) ve gradus superlativus (üstünlük derecesi) olmak üzere gruplandırılmaktadır (Mesut, 2011).

Sinir sistemi terimleri arasında gradus positivus derecesine sahip 483 sıfat mevcut olup bu sıfatlar toplam 1938 defa tekrar etmiştir. Sinir sistemi sıfatları arasında gradus comparatus derecesine sahip 6 sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 329 kez tekrar etmiştir. Systema nervosum terimleri içerisinde yer alan gradus comparatus sıfatlar Tablo 5.9'da gösterilmiştir.

Tablo 5.9. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Comparativus Dereceli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Anterior, -ius	LA	Ön, önde, önde bulunan	89
Inferior, -ius	LA	Altta bulunan, alt, alt taraf, daha altta bulunan	58
Superior, -ius	LA	Üst, yukarı, üstte	63
Posterior, -ius	LA	Sırt, arka, arkada bulunan, daha sonra, geç	105
Major, -us	LA	Daha büyük olan, büyük	6
Minor, -us	LA	Daha küçük, önemsiz, ikincil	8

Sinir sistemi terimleri arasında gradus superlativus derecesine sahip 3 sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 12 kez tekrar edilmiştir. Systema nervosum terimleri içerisinde yer alan gradus superlativus sıfatlar Tablo 5.10’da gösterilmiştir.

Tablo 5.10. *Sinir Sistemi Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Superlativus Dereceli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Primus, -a, -um	LA	Önce, her şeyden önce	2
Postremus, -a, -um	LA	En arkada, en son	2
Extremus, -a, -um	LA	En dışta bulunan, en dış tarafla ilgili	8

Duyu organları (Organa Sensuum) başlığı altında ise 507 anatomik terim bulunmaktadır. Duyu organları bölümündeki terimler içerisinde 133 farklı sıfat yer almaktadır. Sıfatların tekrar sayıları ile birlikte duyu organları terimleri içerisinde toplam 492 sıfat mevcuttur.

Duyu organları içerisinde bulunan toplam 133 sıfat içerisinde 107 adet yalnızca Latince köken almış sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlardan bazıları yalnızca bir defa kullanılırken, tekrar eden sıfatların tekrar sayıları 2 ile 25 arasında değişmektedir. Duyu organları terimleri içerisinde yer alan ve yalnızca Latince köken almış sıfatların sayısı tekrar sayıları ile birlikte sayısı 412'dir. Duyu organları terimleri içerisinde yer alan Latince kökenli sıfatlar Tablo 5.11'de gösterilmiştir.

Tablo 5.11. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Latince Kökenli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Accessorius, -a, -um	LA	Yardımcı, fazladan, tamamlayıcı, sonradan eklenmiş	2
Ampullaris, -e	LA	Ampulla ile ilgili, ampullaya ait	5
Anterior, -ius	LA	Ön, önde, önde bulunan	25
Anularis, -e	LA	Anulus ile ilgili, halka biçimli	1
Aquosus, -a, -um	LA	Sulu, su gibi, çok sulu	1
Auricularis, -e	LA	Kulakçık biçiminde, kulak kepçesi biçiminde	16
Basalis, -e	LA	Tabanla ilgili, tabansal,	2
Basilaris, -e	LA	Tabanla ilgili ya da tabanda bulunan	2
Brevis, -e	LA	Kısa	1
Bulbus, -i	LA	Soğansı şişlik, ampule benzer şişlik	11
Caecus, -a, -um	LA	Ucu kör, çıkmaz	2
Caroticus, -a, -um	LA	Bayıltan	1
Centralis, -e	LA	Merkezsiz, özeksiz, ortada	3
Ciliaris, -e	LA	Kirpiksi, kirpiğe ait, kirpikle ilgili	10
Circularis, -e	LA	Daire biçiminde, yuvarlak, dairesel, çember gibi	1
Cochlearis, -e	LA	Koklea ile ilgili; kaşık biçiminde	20
Cochleariformis, -e	LA	Koklea biçiminde, salyangoz kabuğu gibi, kaşık gibi	1
Communis, -e	LA	Ortak, genel, bir arada	5
Conjunctivalis, -e	LA	Konjonktiva ile ilgili	2
Cribrosus, -a, -um	LA	Kalbur gibi delikli	5

Ellipticus, -a, -um	LA	Elips biçiminde, her iki ucu sivri elips biçiminde	1
Excretorius, -a, -um	LA	Salgılayan	1
Externus, -a, -um	LA	Dış tarafla ilgili, dışta bulunan	13
Facialis, -e	LA	Yüzün, yüze ait	2
Fibrocartilagineus, -a, -um	LA	Bağ dokusal ve kıkırdaklı	1
Flaccidus, -a, -um	LA	Gevşek, sarkık, zayıf, soluk	1
Foraminosus, -a, -um	LA	Delikli, çok delikli	1
Fuscus, -a, -um	LA	Koyu, koyu kahverengi	1
Ganglionicus, -a, -um	LA	Gangliyonlu, gangliyonu olan	1
Incudomalleolaris, -e	LA	Örs ve çekiç kemiğiyle ilgili	1
Incudostapedialis, -e	LA	Örs ve üzengi kemiğiyle ilgili	1
Inferior, -ius	LA	Altta bulunan, alt, alt taraf	14
Internus, -a, -um	LA	İç, iç tarafta olan, bağırsağa ait	13
Iridicus, -a, -um	LA	İris ile ilgili	1
Incudialis, -e	LA	Örs kemiğiyle ilgili	1
Intervaginalis, -e	LA	Kılıflar arası, kılıflar arasında bulunan	1
Intracranialis, -e	LA	Kafatası içinde bulunan	1
Intralaminaris, -e	LA	Lamina içinde	1
Intraocularis, -e	LA	Göz içi, göz içinde	3
Jugularis, -e	LA	Boyunla ilgili	1
Lacrimalis, -e	LA	Gözyaşı ve gözyaşı bezi ile ilgili	14
Lateralis, -e	LA	Yanda bulunan, dış yanda olan	13
Lenticularis, -e	LA	Göz merceğine ait, her iki tarafı dışbükey	1
Levator, -oris	LA	Kaldıran, yukarı kaldıran kaslar	1
Limitans, -ntis	LA	Sınırlayıcı, sınırlayan	4
Longitudinalis, -e	LA	Uzunluğuna, boylamına	2
Longus, -a, -um	LA	Uzun, uzun kaslar	1
Luteus, -a, -um	LA	Sarı, yumurta sarısı renginde olan, turuncu	1

Macularis, -e	LA	Makula ile ilgili	6
Major, -us	LA	Daha büyük olan, büyük	3
Media, -ae	LA	Orta, orta katman, gözün saydam katmanı, damarların orta katmanı	4
Medialis, -e	LA	İç yan, iç yana doğru	5
Membranaceus, -a, -um	LA	Zarsı, ince, yarı geçirgen dokulu	11
Meridionalis, -e	LA	Boylamla ilgili, boylamsal, güneye ait	1
Minor, -us	LA	Daha küçük, önemsiz, ikincil	3
Nasalis, -e	LA	Burun ile ilgili, burna ait	4
Nasolacrimalis, -e	LA	Burun ve gözyaşı ile ilgili	1
Nervosus, -a, -um	LA	Çok damarlı, damarları çıkık, çok sinire sahip	2
Obliquus, -a, -um	LA	Eğik, eğik olan, meyilli, eğimli	3
Olfactorius, -a, -um	LA	Koku almaya yarayan, koku alma duyusu ile ilgili, koku alma duyusuna ait	3
Palpebralis, -e	LA	Göz kapağının, göz kapağına ait	1
Palpebronasalis, -e	LA	Göz kapağı ve burunla ilgili	1
Pigmentosus, -a, -um	LA	Pigmentli	2
Posterior, -ius	LA	Sırt, arka, arkada bulunan, daha sonra, geç	25
Postlaminaris, -e	LA	Laminadan sonrasında ilgili, laminanın arkası ile ilgili	1
Postremus, -a, -um	LA	En sonuncu, en arkada bulunan	1
Prelaminaris, -e	LA	Lamina önüyle ilgili	1
Profundus, -a, -um	LA	Derin, derinden	1
Proprius, -a, -um	LA	Özel, kendine özgü	3
Pupillaris, -e	LA	Göz bebeğine ait	4
Radialis, -e	LA	Radiusla ilgili, radial, dış yan taraf	1
Reticularis, -e	LA	Ağ biçiminde, ağı	1
Retrozonulare	LA	Zonula çevresinde	1
Reuniens, -ntis	LA	Bağlayıcı, birleştirici	1

Saccularis, -e	LA	Keseye ait, keseye ilgili	2
Sanguineus, -a, -um	LA	Kanlı, kanı çok olan, kan taşıyan kan kırmızısı	3
Secundarius, -a, -um	LA	İkinci, ikincil	2
Semicircularis, -e	LA	Yarım daire biçiminde olan	10
Semilunaris, -e	LA	Yarım ay, yarım ay biçiminde	1
Serratus, -a, -um	LA	Testere gibi dişli, testere gibi	1
Simplex, -icis	LA	Basit, karmaşık olmayan	2
Singularis, -e	LA	Tekil, tek	1
Spiralis, -e	LA	Sarmal, kıvrımlı	17
Stapedialis, -e	LA	Üzengi kemikçığı ile ilgili	3
Subarachnoidalis, -e	LA	Araknoid altıyla ilgili, subaraknoidal	1
Superficialis, -e	LA	Yüzeyel, yüzeyde bulunan	1
Superior, -ius	LA	Üst, yukarı, üstte	20
Supratragicus, -a, -um	LA	Tragus üstüyle ilgili, tragus üstünde bulunan	1
Suspensorium, -a, -um	LA	Asmaya yarayan, asıcı	1
Tarsalis, -e	LA	Tarsus ile ilgili, göz kapağı bağ dokusu ile ilgili	1
Tectorius, -a, -um	LA	Örten, örtü, örtmeye yarayan	1
Tegmentalis, -e	LA	Tegmen (örtü, tavan) ile ilgili	1
Temporalis, -e	LA	Şakakla ilgili, şakağa ait	4
Tendineus, -a, -um	LA	Kirişimsi, kirişsi	1
Terminalis, -e	LA	Sonda olan, bitiş, uçla ilgili	2
Trabecularis, -e	LA	Trabekülle ilgili, bölmeciksel, bölmecikleri olan	1
Transversus, -a, -um	LA	Enine, çapraz, çaprazlayan	2
Triangularis, -e	LA	Üçgen biçiminde olan, üçgensel	2
Tubarius, -a, -um	LA	Tüp biçimindeki anatomik yapı ile ilgili	1
Uvealis, -e	LA	Uvea ile ilgili, uveaya ilişkin	1

Vascularis, -e	LA	Küçük kap ile ilgili; anatomide damarlarla ilgili, saksı biçiminde	1
Vasculosus, -a, -um	LA	Çok damarlı, damardan zengin	3
Verticalis, -e	LA	Bir doğru ya da düzleme göre dik	1
Vestibularis, -e	LA	İç kulaktaki kemik dolanbacın orta bölümü, dalız, dehliz	11
Vestibulocochlearis, -e	LA	Vestibül ve koklea ile ilgili	3
Vitreus, -a, -um	LA	Camdan yapılmış, cama benzer, camsı	5
Zonularis, -e	LA	Zonula ile ilgili, zonulaya ait	2

Duyu organları içerisinde bulunan toplam 133 sıfat içerisinde 17 adet yalnızca Grekçe'den köken almış sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlardan bazıları yalnızca bir defa kullanılırken, tekrar eden sıfatların tekrar sayıları 2 ile 9 arasında değişmektedir. Duyu organları terimleri içerisinde yer alan ve yalnızca Grekçe'den köken almış sıfatların sayısı tekrar sayıları ile birlikte sayısı 50'dir. Duyu organları terimleri içerisinde yer alan Grekçe kökenli sıfatlara Tablo 5.12'de yer verilmiştir.

Tablo 5.12. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Grekçe Kökenli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Acusticus, -a, -um	GR	İşitme ile ilgili, işitmekle ilgili	9
Adiposus, -a, -um	GR	Yağ dokusundan zengin, çok yağ içeren	3
Arteriosus, -a, -um	GR	Atardamardan zengin, atardamarla ilgili, atarcıksal	2
Cupularis, -e	GR	Kubbeye ait, kupula ile ilgili	2
Endolymphaticus, -a, -um	GR	Endolenfaya ilişkin	3
Episcleralis, -e	GR	Skleranın üst bölümü ile ilgili	2
Epitympanicus, -a, -um	GR	Orta kulağın, kulak zarının üstünde kalan bölümü	1
Hyaloides, -a, -um	GR	Camsı, cam gibi	3
Mastoideus, -a, -um	GR	Mastoid, mememsi, meme gibi olan	4
Opticus, -a, -um	GR	Görmeye ait, görmeyle ilgili	5
Perilymphaticus, -a, -um	GR	Perilenfa ile ilgili	1
Pneumaticus, -a, -um	GR	Havalı, hava içeren, solunumla ilgili	1
Pyramidalis, -e	GR	Piramitle ilgili, piramid biçiminde	2
Sphericus, -a, -um	GR	Küresel, küreyle ilgili	1
Styloideus, -a, -um	GR	Kalem sapına benzeyen	1
Tympanicus, -a, -um	GR	Kulak zarıyla ilgili	5
Utricularis, -e	GR	Utrikulus ile ilgili	5

Duyu organları içerisinde bulunan toplam 133 sıfat içerisinde 9 adet hem Grekçe hem de Latince köken almış sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlardan bazıları yalnızca bir defa kullanılırken, tekrar eden sıfatların tekrar sayıları 2 ile 3 arasında değişmektedir. Duyu organları terimleri içerisinde yer alan ve hem Grekçe hem de Latince köken almış sıfatların sayısı tekrar sayıları ile birlikte sayısı 12'dir. Bu sıfatlar Tablo 5.13'te gösterilmiştir.

Tablo 5.13. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Hem Latince Hem Grekçe Kökenli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Choroidocapillaris, -e	LA, GR	Kılcal damardan ve damardan zengin	1
Corneoscleralis, -e	LA, GR	Kornea ve sklera ile ilgili	1
Intertragicus, -a, -um	LA, GR	Traguslar arası, traguslar arasında bulunan	1
Iridocornealis, -e	GR, LA	İris ve kornea ile ilgili	2
Labyrinthicus, -a, -um	LA, GR	Dolambaçla ilgili, dolambaca ait	3
Leptomeningicus, -a, -um	GR, LA	Leptomeninkse ait	1
Perichoroideus, -a, -um	GR, LA	Koroit çevresinde	1
Tympanostapedialis, -e	GR, LA	Orta kulak boşluğu ve üzengi kemiği ile ilgili	1
Utriculosaccularis, -e	GR, LA	Utrikulus ve sakkulusla ilgili	1

Latince sıfatlar aldıkları takıların sayılarına göre üç gruba ayrılırlar (Toprak ve Akkın, 1993). Çalışmamızda duyu organları terimleri içerisinde yer alan sıfatları da şekil bakımından üç şekilli, iki şekilli ve tek şekilli olarak sınıflandırdık.

Duyu organları sıfatları içerisinde 53 farklı üç şekilli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 139 kez tekrar edilmiştir. Üç şekilli sıfatlara Tablo 5.14'te yer verilmiştir.

Tablo 5.14. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Üç Şekilli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Accessorius, -a, -um	LA	Yardımcı, fazladan, tamamlayıcı, sonradan eklenmiş	2
Acusticus, -a, -um	GR	İşitme ile ilgili, işitmekle ilgili	9
Adiposus, -a, -um	GR	Yağ dokusundan zengin, çok yağ içeren	3
Aquosus, -a, -um	LA	Sulu, su gibi, çok sulu	1
Arteriosus, -a, -um	GR	Atardamardan zengin, atardamarla ilgili, atarcıksal	2
Caecus, -a, -um	LA	Ucu kör, çıkmaz	2

Caroticus, -a, -um	LA	Bayıltan	1
Cribrosus, -a, -um	LA	Kalbur gibi delikli	5
Ellipticus, -a, -um	LA	Elips biçiminde, her iki ucu sivri elips biçiminde	1
Endolymphaticus, -a, -um	GR	Endolenfaya ilişkin	3
Epitympanicus, -a, -um	GR	Orta kulağın, kulak zarının üstünde kalan bölümü	1
Excretorius, -a, -um	LA	Salgılayan	1
Externus, -a, -um	LA	Dış tarafla ilgili, dışta bulunan	13
Fibrocartilagineus, -a, -um	LA	Bağ dokusal ve kıkırdaklı	1
Flaccidus, -a, -um	LA	Gevşek, sarkık, zayıf, soluk	1
Foraminosus, -a, -um	LA	Delikli, çok delikli	1
Fuscus, -a, -um	LA	Koyu, koyu kahverengi	1
Ganglionicus, -a, -um	LA	Gangliyonlu, gangliyonu olan	1
Hyaloides, -a, -um	GR	Camsı, cam gibi	3
Internus, -a, -um	LA	İç, iç tarafta olan, bağırsağa ait	13
Intertragicus, -a, -um	LA, GR	Traguslar arası, traguslar arasında bulunan	1
Iridicus, -a, -um	LA	İris ile ilgili	1
Labyrinthicus, -a, -um	LA, GR	Dolambaçla ilgili, dolambaca ait	3
Leptomeningicus, -a, -um	GR, LA	Leptomeninkse ait	1
Longus, -a, -um	LA	Uzun, uzun kaslar	1
Luteus, -a, -um	LA	Sarı, yumurta sarısı renginde olan, turuncu	1
Mastoideus, -a, -um	GR	Mastoid, mememsi, meme gibi olan	4
Membranaceus, -a, -um	LA	Zarsı, ince, yarı geçirgen dokulu	11
Nervosus, -a, -um	LA	Çok damarlı, damarları çıkık, çok sinire sahip	2
Obliquus, -a, -um	LA	Eğik, eğik olan, meyilli, eğimli	3
Olfactorius, -a, -um	LA	Koku almaya yarayan, koku alma duyusu ile ilgili, koku alma duyusuna ait	3
Opticus, -a, -um	GR	Görmeye ait, görmeyle ilgili	5

Perichoroideus, -a, -um	GR, LA	Koroit çevresinde	1
Perilymphaticus, -a, -um	GR	Perilenfa ile ilgili	1
Pigmentosus, -a, -um	LA	Pigmentli	2
Pneumaticus, -a, -um	GR	Havalı, hava içeren, solunumla ilgili	1
Postremus, -a, -um	LA	En sonuncu, en arkada bulunan	1
Profundus, -a, -um	LA	Derin, derinden	1
Proprius, -a, -um	LA	Özel, kendine özgü	3
Sanguineus, -a, -um	LA	Kanlı, kanı çok olan, kan taşıyan kan kırmızısı	3
Secundarius, -a, -um	LA	İkinci, ikincil	2
Serratus, -a, -um	LA	Testere gibi dişli, testere gibi	1
Sphericus, -a, -um	GR	Küresel, küreyle ilgili	1
Styloideus, -a, -um	GR	Kalem sapına benzeyen	1
Supratragicus, -a, -um	LA	Tragus üstüyle ilgili, tragus üstünde bulunan	1
Suspensorium, -a, -um	LA	Asmaya yarayan, asıcı	1
Tectorius, -a, -um	LA	Örten, örtü, örtmeye yarayan	1
Tendineus, -a, -um	LA	Kirişimsi, kirişi	1
Transversus, -a, -um	LA	Enine, çapraz, çaprazlayan	2
Tubarius, -a, -um	LA	Tüp biçimindeki anatomik yapı ile ilgili	1
Tympanicus, -a, -um	GR	Kulak zarıyla ilgili	5
Vasculosus, -a, -um	LA	Çok damarlı, damardan zengin	3
Vitreus, -a, -um	LA	Camdan yapılmış, cama benzer, camı	5

Duyu organları sıfatları içerisinde 78 farklı iki şekilli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 330 kez tekrar edilmiştir. İki şekilli sıfatlar Tablo 5.15'te gösterilmiştir.

Tablo 5.15. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan İki Şekilli Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Ampullaris, -e	LA	Ampulla ile ilgili, ampullaya ait	5
Anterior, -ius	LA	Ön, önde, önde bulunan	25
Anularis, -e	LA	Anulus ile ilgili, halka biçimli	1
Auricularis, -e	LA	Kulakçık biçiminde, kulak kepçesi biçiminde	16
Basalis, -e	LA	Tabanla ilgili, tabansal,	2
Basilaris, -e	LA	Tabanla ilgili ya da tabanda bulunan	2
Brevis, -e	LA	Kısa	1
Bulbus, -i	LA	Soğansı şişlik, ampule benzer şişlik	11
Centralis, -e	LA	Merkezsiz, özeysel, ortada	3
Choroidocapillaris, -e	LA, GR	Kılcal dceamardan ve damardan zengin	1
Ciliaris, -e	LA	Kirpiksi, kirpiğe ait, kirpikle ilgili	10
Circularis, -e	LA	Daire biçiminde, yuvarlak, dairesel, çember gibi	1
Cochleariformis, -e	LA	Koklea biçiminde, salyangoz kabuğu gibi, kaşık gibi	1
Cochlearis, -e	LA	Koklea ile ilgili, kaşık biçiminde	20
Communis, -e	LA	Ortak, genel, bir arada	5
Conjunctivalis, -e	LA	Konjonktiva ile ilgili	2
Corneoscleralis, -e	LA, GR	Kornea ve sklera ile ilgili	1
Cupularis, -e	GR	Kubbeye ait, kupula ile ilgili	2
Episcleralis, -e	GR	Skleranın üst bölümü ile ilgili	2
Facialis, -e	LA	Yüzün, yüze ait	2
Incudialis, -e	LA	Örs kemiğiyle ilgili	1
Incudomalleolaris, -e	LA	Örs ve çekiç kemiğiyle ilgili	1
Incudostapedialis, -e	LA	Örs ve üzengi kemiğiyle ilgili	1
Inferior, -ius	LA	Altta bulunan, alt, alt taraf	14
Intervaginalis, -e	LA	Kılıflar arası, kılıflar arasında bulunan	1

Intracranialis, -e	LA	Kafatası içinde bulunan	1
Intralaminaris, -e	LA	Lamina içinde	1
Intraocularis, -e	LA	Göz içi, göz içinde	3
Iridocornealis, -e	GR, LA	İris ve kornea ile ilgili	2
Jugularis, -e	LA	Boyunla ilgili	1
Lacrimalis, -e	LA	Gözyaşı ve gözyaşı bezi ile ilgili	14
Lateralis, -e	LA	Yanda bulunan, dış yanda olan	13
Lenticularis, -e	LA	Göz merceğine ait, her iki tarafı dışbükey	1
Levator, -oris	LA	Kaldıran, yukarı kaldıran kaslar	1
Longitudinalis, -e	LA	Uzunluğuna, boylamına	2
Macularis, -e	LA	Makula ile ilgili	6
Major, -us	LA	Daha büyük olan, büyük	3
Media, -ae	LA	Orta, orta katman, gözün saydam katmanı, damarların orta katmanı	4
Medialis, -e	LA	İç yan, iç yana doğru	5
Meridionalis, -e	LA	Boylamla ilgili, boylamsal, güneye ait	1
Minor, -us	LA	Daha küçük, önemsiz, ikincil	3
Nasalis, -e	LA	Burun ile ilgili, burna ait	4
Nasolacrimalis, -e	LA	Burun ve gözyaşı ile ilgili	1
Palpebralis, -e	LA	Göz kapağının, göz kapağına ait	1
Palpebronasalis, -e	LA	Göz kapağı ve burunla ilgili	1
Posterior, -ius	LA	Sırt, arka, arkada bulunan, daha sonra, geç	25
Postlaminaris, -e	LA	Laminadan sonrasında ilgili, laminanın arkası ile ilgili	1
Prelaminaris, -e	LA	Lamina önüyle ilgili	1
Pupillaris, -e	LA	Göz bebeğine ait	4
Pyramidalis, -e	GR	Piramitle ilgili, piramid biçiminde	2
Radialis, -e	LA	Radiusla ilgili, radial, dış yan taraf	1
Reticularis, -e	LA	Ağ biçiminde, ağısı	1

Retrozonularis, -e	LA	Zonula çevresinde	1
Saccularis, -e	LA	Keseye ait, keseye ilgili	2
Semicircularis, -e	LA	Yarım daire biçiminde olan	10
Semilunaris, -e	LA	Yarım ay, yarım ay biçiminde	1
Simplex, -icis	LA	Basit, karmaşık olmayan	2
Singularis, -e	LA	Tekil, tek	1
Spiralis, -e	LA	Sarmal, kıvrımlı	17
Stapedialis, -e	LA	Üzengi kemikçiği ile ilgili	3
Subarachnoidalis, -e	LA	Araknoid altıyla ilgili, subaraknoidal	1
Superficialis, -e	LA	Yüzeyel, yüzeyde bulunan	1
Superior, -ius	LA	Üst, yukarı, üstte	20
Tarsalis, -e	LA	Tarsus ile ilgili, göz kapağı bağ dokusu ile ilgili	1
Tegmentalis, -e	LA	Tegmen (örtü, tavan) ile ilgili	1
Temporalis, -e	LA	Şakakla ilgili, şakağa ait	4
Terminalis, -e	LA	Sonda olan, bitiş, uçla ilgili	2
Trabecularis, -e	LA	Trabekülle ilgili, bölmeciksel, bölmecikleri olan	1
Triangularis, -e	LA	Üçgen biçiminde olan, üçgensel	2
Tympanostapedialis, -e	GR, LA	Orta kulak boşluğu ve üzengi kemiği ile ilgili	1
Utricularis, -e	GR	Utrikulus ile ilgili	5
Utriculosaccularis, -e	GR, LA	Utrikulus ve sakkulusla ilgili	1
Uvealis, -e	LA	Uvea ile ilgili, uveya ilişkin	1
Vascularis, -e	LA	Küçük kap ile ilgili; anatomide damarlarla ilgili, saksı biçiminde	1
Verticalis, -e	LA	Bir doğru ya da düzleme göre dik	1
Vestibularis, -e	LA	İç kulaktaki kemik dolanbacın orta bölümü, dalız, dehliz	11
Vestibulocochlearis, -e	LA	Vestibül ve koklea ile ilgili	3
Zonularis, -e	LA	Zonula ile ilgili, zonulaya ait	2

Duyu organları sıfatları içerisinde 2 ayrı tek şekilli sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 5 kez tekrar edilmiştir. Duyu organları terimleri içerisinde yer alan tek şekilli sıfatlar Tablo 5.16’da verilmiştir.

Tablo 5.16. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Tek Şekilli Sıfatlar*

Latince Ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Limitans, -ntis	LA	Sınırlayıcı, sınırlayan	4
Reuniens, -ntis	LA	Bağlayıcı, birleştirici	1

Latince sıfatlarda derecelendirme 3 gruba ayrılır. Sıfatlar derecelerine göre gradus positivus (olumluluk derecesi), gradus comparativus (karşılaştırma derecesi) ve gradus superlativus (üstünlük derecesi) olmak üzere gruplandırılmaktadır (Mesut, 2011).

Duyu organları terimleri arasında gradus positivus derecesine sahip 126 sıfat bulunup bu sıfatlar 383 kez tekrar etmiştir. Duyu organları terimleri içerisinde comparativus derecesine sahip 6 sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam 90 kez tekrar edilmiştir. Systema nervosum terimleri içerisinde yer alan gradus comparativus sıfatlar Tablo 5.17’de gösterilmiştir.

Tablo 5.17. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Comparativus Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Inferior, -ius	LA	Altta bulunan, alt, alt taraf	14
Major, -us	LA	Daha büyük olan, büyük	3
Minor, -us	LA	Daha küçük, önemsiz, ikincil	3
Posterior, -ius	LA	Sırt, arka, arkada bulunan, daha sonra, geç	25
Superior, -ius	LA	Üst, yukarı, üstte	20
Anterior, -ius	LA	Ön, önde, önde bulunan	25

Duyu organları terimleri arasında gradus superlativus derecesine sahip 1 sıfat yer almaktadır. Bu sıfatlar toplam bir kez tekrar edilmiştir. Systema nervosum terimleri içerisinde yer alan gradus superlativus sıfatlar Tablo 5.18’de gösterilmiştir.

Tablo 5.18. *Duyu Organları Terimleri İçerisinde Yer Alan Gradus Superlativus Sıfatlar*

Latince ve Grekçe Sıfatlar	Sıfatın Kökeni	Türkçe Anlamları	Tekrar Sayısı
Postremus, -a, -um	LA	En arkada, en son	1

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Anatomi biliminin ilerleyebilmesi, hem ulusal hem de uluslararası bilim dilinin varlığı ve kullanılması ile mümkündür. Anatominin öğrenilmesi, gelişmesi ve ilerlemesini sağlayan anatomik terminoloji, anatomi bilimine katkı sağlayanlar arasında karşılıklı iletişimin sağlanması için mutlak gereklidir. Bu iletişimin sağlanması da ortak bir terminoloji dilinin varlığına bağlıdır. Terminoloji eğitiminde Latince dil bilgisi kurallarının anlaşılması terimlerin öğrenilmesini kolaylaştırıcı bir etkidir. Öğrenciler dil bilgisi kuralları ile terimlerin anlamı, oluşum şekli, kullanım özellikleri gibi terimlerin özelliklerini öğrenmekte ve sonuç olarak terminolojiyi bir bütün olarak uzun süreli ve kalıcı şekilde öğrenme şansına sahip olmaktadırlar (Cankur, 2002a). Tıp eğitimi alan öğrencilerin, Latince terminolojiyi anlamak ve öğrenmekte zorluk çekmelerine rağmen ortak bir tıp dili olması için Latince terminolojinin devam etmesi gerekmektedir (Kavaklı ve ark., 2003).

Anatomik terminolojinin büyük kısmı Latineden, bir kısmı ise Grekçeden türetilmiştir. Ancak terminoloji içerisinde yer alan Grekçe kökenli terimler de Latince gramer kurallarına uygun biçimler kazanmıştır. Anatomik terimler bir yer, bir işlev, bir şekil, bir canlı, bir nesne, bir harf veya bir mitolojik karaktere atıfta bulunan isimlendirmelere sahip olabilir. Eğitim süreçlerinde bu terimlerin etimolojisinin öğrenilmesi kolay anlaşılabilmesine katkıda bulunur (Unur ve ark., 2016).

Birçok klinisyen ve anatomist terminolojiyi kendi benimsediği şekilde kullanmaktadır. Fakat esas kullanılması ve tıp eğitiminde öğretilmesi gereken en yeni TA listesidir. Terminoloji içerisinde yer alan eş anlamlıların ve artık kullanılmayan geçersiz terimlerin kullanımı hem öğretim süreçleri ve bilimsel çalışmalar üzerine gölge düşürmekte hem de anatomistler arasındaki doğru iletişimi engelleyerek bilimsel dilde yanlış anlaşılmalara yol açmaktadır (Chmielewski, 2020).

Anatomik terminoloji üzerine yapılan çalışmaların genel olarak üç ana grup altında yoğunlaştığını görmekteyiz. Birinci gruptaki çalışmalar anatomik terminolojinin geçmişten günümüze kadar kullanımının yaygınlaşması, kullanım hataları ve bu hataları düzeltmenin yolları üzerinde durmuştur (Burdan ve ark., 2016; Chmielewski, 2020; Ercoli ve ark., 2005; Hirsch, 2011; Kachlik ve ark., 2009; Kachlik ve ark., 2016; Krmpotić-Nemanić ve Vinter, 2003; Unur ve ark., 2016). İkinci gruptaki çalışmalar ise

daha ziyade TA tarihçesi ve gelişim süreci üzerinde yoğunlaşmış ve bu süreçleri incelemiştir (Kachlik ve ark., 2008; Sakai, 2007). Üçüncü grupta yer alan çalışmalar ise tıp eğitimi gören öğrencilerin terminoloji hakkındaki görüşleri ve terminolojinin tıp eğitimindeki rolü üzerine yapılmıştır (Cankur, 2002b; Kavaklı ve ark., 2003; Vidal-Seguel ve ark., 2021).

Kaçar ve Barut (2011) tarafından yapılan çalışmada; kalbin venlerinin adlandırılmasında kullanılan terminolojinin zamanla değiştiği ve farklılaştığı, kullanılan eski terminolojiye bazı kitaplarda yer verilirken bazı kitaplarda hiç bahsedilmediği aktarılmıştır. Daha eski kaynaklarda geçen v. coronaria dextra ve sinistra terimleri yeni kaynaklarda v. cardiaca (cordis) magna ve v. cardiaca (cordis) parva olarak yer almıştır. Anatomik terminoloji içerisinde yer alan farklı adlandırmalardan hangisinin en doğru ve kullanılabilir olduğuna ancak bilimsel bir komisyonun çalışmaları ve klinisyenlerin kullanım gereksinimleri ışığında karar verilebileceği bildirilmiştir.

Latince temelle terminoloji sadece anatominin değil, bütün tıbbi bilimlerin bir vazgeçilmezidir. Bilimsel ortamlarda İngilizce ana iletişim dili olmasına rağmen, anatomik terminolojinin büyük kısmı Latince ve Yunanca kökenlidir. Latince anatomik terminoloji düzenli olarak güncellenmektedir. Terminoloji yalnızca eğitim veya bilimsel çalışma amaçlı olarak görülmemelidir. Her şeyden önce teşhis, tedavi ve insan vücudunun tanınması için terminoloji temel bir işlev görmektedir. Bu yüzden terminoloji, bilimsel araştırmaların takip edilmesi, teşhis ve tedavi tekniklerinin geliştirilmesi gibi tıbbi gelişimlerin temelini oluşturmaktadır. Yazarlar, herhangi bir eğitim, çeviri ve yayınlama faaliyetlerinde TA'nın güncellenmiş son halini takip etmelidir (Kachlik ve ark., 2008)

Kachlik ve ark. (2016) tarafından yapılan çalışmada sistemik, topografik ve klinik anatomik terminoloji arasında kayda değer farklar bulunduğu ve bu farklılıkların tanınması veya düzeltilmesi gerektiği aktarılmıştır. Özellikle klinik anatomik terminolojinin tıbbi bilimlerin farklı dallarında farklı kullanımları olduğu ve bu kullanımların da mevcut güncel TA içerisinde klinik kullanım olarak yer alabileceği bildirilmiştir. 1998 yılında FCAT tarafından yayınlanan TA listesinde yer alan terimlerin hangi kurallara göre seçildiğinin aktarılmadığı rapor edilmiştir.

TA, çok kıymetli bir listedir. Fakat sadece TA'da yer alan terimler üzerinden düşünmek gerçek hayatta kullanılan bazı Latince terimlerin farkına varmamızı engeller.

Zygapophysial eklem gibi isimlendirmelerin kullanımının yazı ve konuşma dillerinde kullanımlarının zor ve nispeten daha az olduğu bilinmektedir. Bu isimlendirme yerine faset eklem söyleminin çok daha sık kullanıldığı bildirilmiştir. Bu durum sadece klinikte görülmez. Tıp eğitimi sırasında da TA içerisinde yer almayan birçok farklı kullanım öğrencilere öğretildiği bilinmektedir. Bu kullanımlar ve eponimler öğrencilere eğitimleri sırasında öğretilmese bile klinik uygulamalar sırasında mutlaka öğrencilerin karşısına çıkmaktadır. TA'nın kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla bazı öneriler sunulmuş ve bu öneriler uygulanarak TA'nın daha yaygın kullanımının sağlanabileceği belirtilmiştir (Hirsch, 2011).

Eponimler anatomik terminolojide uzun zamandır yer almaktadır. Anatomistler, genel olarak eponimlerin doğru birer isimlendirme olmadığı ve karışıklıklara yol açtığını belirtmişlerdir. Fakat eponimlerin terminolojiye ve tıbbi renk kattığını, tıbbi gelenekleri ve kültürü yaşattığını düşünen bir kesim de bulunmaktadır. Eponimlerin büyük kısmı resmi tıbbi terminolojide yer almasa da kliniklerde ve kitaplarda yaygın olarak kullanımlarının bulunduğu bilinmektedir. Meckel boşluğu, Poupart bağı, Vater papillası ve Luschka kanalı gibi birçok eponimin hala yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmada, mevcut eponimlerin geniş bir listesi ve uluslararası anatomik terminolojiye göre karşılıkları sunulmuştur (Burdan ve ark., 2016).

Ercoli ve ark. (2005) yaptıkları çalışmada kadın pelvis fasya ve bağlarının TA ile klinikte kullanılan farklı isimlendirmelerini karşılaştırmışlardır. Bu karşılaştırma için Rene Descartes Üniversitesi'nden 30 ayrı kadın kadavra kullanılmıştır. Kadavralara yapılan pelvik diseksiyonlar neticesinde bulunan farklı anatomik yapıların TA'daki karşılıkları ve klinikte yaygın kullanılan şekilleri karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma neticesinde puboservikal fasya, rektovaginal ligament ve vesikouterin ligament gibi bazı anatomik yapılara karşılık gelebilecek terimlerin TA içerisinde yer almadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak eksikliklerin düzeltilebilmesi için TA'nın genişletilmiş ve güncellenmiş yeni baskılarına ihtiyaç duyulduğuna dikkat çekilmiştir.

TA içerisinde yer alan bazı terimler söyleniş ve içerik bakımından anatomistler ve öğrenciler için yanıltıcı olabilmektedir. Bu terimlerin ilgili anatomik yapıları tam anlamıyla karşılayamayacağı belirtilmiştir. Sinus venosus sclerae ve ductus nasolacrimalis terimleri de bu tür terimlerdir. Sinus venosus sclerae venöz kan

içermemesi, ductus nasolacrimalis ise kanalın içerisinde akan gözyaşı sıvısının akış yönünün tersi yönünü işaret etmesi sebepleri ile yanıltıcı olabilmektedir. Bu yapılar için en doğru isimlendirmenin sırasıyla sinus aquosus sclerae ve ductus lacrimonasalis olacağı belirtilmiştir. Bu terimlerin TA için yapılacak gelecek güncellemelerde belirtildiği şekilde düzeltilmesi tavsiye edilmiştir (Krmpotić-Nemanić ve Vinter, 2003).

Modern çağda terminoloji fazla miktarda eş anlamlı anatomik terimler içermektedir. TA içerisinde de bazı eş anlamlı terimlere yer verilmiştir fakat birden fazla eş anlamlı terimin yer aldığı durumlarda FCAT ilk terimin kullanılmasını şiddetle tavsiye etmektedir. TA'nın en yeni sürümünde yalnızca kullanılması gereken terimler değil, bu terimlerin dilbilgisi bakımından kullanımı da değişikliğe uğramıştır. Örnek olarak; daha önceki terminoloji listelerinde yer alan “vasa femoralia” terimi “vasa femoralis” olarak güncellenmiştir (Kachlik ve ark., 2009).

Anatomik terminolojinin tarihçesi 2500 yıldan da öncesine yani antik dönemlere kadar dayanmaktadır. Anatomik terimlerin bir kısmı konuşma dili sözcükleri olup ve bu terimler antik çağlardan beri değişmemiştir. Hipokrat (MÖ 460-370) “acromion”, “bronchus” ve “peritoneum” terimlerini kullanmıştır. Roma’da Aulus Cornelius Celsus (MÖ 25-MS 50) “cartilago”, “patella”ve “sutura” terimlerini kullanmıştır. Efesli Rufus (MS 1. yüzyıl sonları) ise “On the Naming of the Parts of the Body” isimli anatomik terimler üzerine en eski inceleme olarak kabul görmüş bir kitap yayınlanmıştır. Pergamonlu Claudius Galenos (129/130-199/200) “aponeurosis”, “pylorus”, “tarsus” ve “thymus” gibi yeni terimler ortaya koymuştur (Kachlik ve ark., 2008).

Andreas Vesalius (Andreas van Wesel) (1514-1564), 1543 yılında insan vücudunun tasvirlerini içeren ilk kapsamlı anatomi kitabını “De fabrica corporis humani libri septem” adıyla yayınlamıştır. Bu kitap ile birlikte o zamana kadar kullanılan Yunanca ve Arapça terimlerin bir kısmı Latince terimler ile değiştirilmiştir. Jacobus Sylvius (1478-1555), Hippokrates ve Galenos tarafında kemikler için oluşturulmuş terimleri kullanmış fakat kaslar, damar ve sinirler için “pectoralis, intercostalis” gibi yeni terimleri oluşturmuştur. Sonrasında 17.-19. yüzyıllar arasında aynı anatomik yapılar için birçok yeni eş anlamlı terim türetilmiştir. Sonraki yıllarda da gittikçe artan eş anlamlı terimler neticesinde 19. yüzyıl sonlarında terim sayısı yaklaşık olarak 50 000’e ulaşmıştır (Kachlik ve ark., 2008).

Bu terim karmaşasına bir son vermek için çalışmalar yapan Anatomische Gesellschaft 1895 yılında ilk Latince anatomik terminoloji listesini duyurmuştur. Bu liste daha sonra BNA olarak adlandırılmıştır. Sonrasında sırasıyla 1935'te JNA ve 1955'te PNA yayınlanmıştır. Sonraki yıllarda IFAA, FCAT adıyla yeni bir anatomik terminoloji komitesi kurulmasına karar verdi. Bu komitenin çalışmaları neticesinde 1998 yılında halen kullanılmakta olan TA listesi yayınlanmıştır (Kachlik ve ark., 2008).

Dünya kültürü ve biliminde önemli yer tutmuş Latince, Roma İmparatorluğunun resmi diliydi. 2500 yıl boyunca Latince yaşayan bir dil olarak kullanılmıştır. Fakat bugün yaşayan bir dil değildir ve diğer birçok dil gibi tarihte yerini almıştır. Buna rağmen günümüzde yaygın olarak kullanılan pek çok dilin (Fransızca, İspanyolca, İtalyanca) temelini oluşturmuştur. Çağdaş hekimlerin Latince'yi konuşma ve yazışma dili olarak bilmesi ve öğrenmesine gerek bulunmamaktadır. Çünkü tıbbi terminoloji içerisindeki Latince sadece terimlerin doğru yazılıp okunmasını gerektirmektedir. Tıbbi terimler ise yalnızca sıfat, isim ve sayı kökenli sözcüklerden oluşmaktadır. Latincede sözcük türü olarak sıfatlar (nomina adjectiva) isimlerle birlikte kullanılır. Türkçede çekimlenmeyen ve değişime uğramadan isimlerle birlikte kullanılan sıfatların Latincede cins, sayı, durum bakımından farklı kullanımları bulunmaktadır. Ad ve sıfatın birlikte kullanımı Latincede Türkçeden farklıdır. Türkçede önce sıfat sonra ad gelecek şekilde kullanılırken Latincede tam tersidir. Latincede ad-sıfat uyumu (attributum) olarak adlandırılan bir dilbilgisi kuralı mevcuttur. Bu uyum adın cinsine (masculen, feminen ve neutrum), tekil veya çoğul oluşuna ve durumuna göre üç şekilde gerçekleşebilir (Mesut, 2011).

Ayrıca Latincede sıfatların derecelendirilmesi üç şekilde (gradus positivus, gradus comparativus ve gradus superlativus) gerçekleştirilir. Bunlarda gradus positivus yalnızca bir niteliğin varlığını belirtir. Gradus comparativus iki nesne arasında karşılaştırma belirtir. Gradus superlativus deyimi ise birçok nesne arasında en üstün özellikte olanı belirtir. Tıbbi terminolojinin kurallarını anlayabilmek için sıfatların bu özelliklerini bilmek gerekmektedir (Mesut, 2011).

TA kullanımını daha standart ve kesin hale getirmek üzere harcanan çabalara rağmen terminoloji kullanımı ve öğrenimi öğrenciler için karmaşık bir konu olmaya devam etmektedir. Bu yüzden öğrencilerin terminoloji öğrenimini desteklemek için yeni stratejiler geliştirilmelidir. Latince dil bilgisi kuralları ve bu kuralların kullanımı hakkında

bilgi sahibi olmak terminoloji öğrenimini kolaylaştırır. TA içerisinde sıklıkla kullanılan örnek ve soneklerin kullanımları ve etiyolojisinin bilinmesi önemlidir. Vidal-Seguel ve ark., yaptıkları çalışmada TA içerisinde yer alan örnek ve sonekleri etiyolojik bir bakış açısıyla analiz etmişlerdir. Çalışma neticesinde yapılan analizin anatomik terminolojinin anlaşılması ve daha kolay öğrenilmesine katkıda bulunabileceği belirtilmiştir (Vidal-Seguel ve ark., 2021).

Tıbbi bilimlerin ve anatominin gelişimi için terminolojinin önemi mevcut çalışmalarda da belirtildiği üzere göz ardı edilemez. Ülkemizde terminoloji üzerine yapılan çalışma sayısı her geçen gün artmakla beraber yetersiz sayıdadır. Tıbbi bilimlerin gelişimi için güncel terminoloji listesinin bilinmesi ve kullanılması önem teşkil etmektedir. Bu sebeplerle TA'nın bölümleri olan sinir sistemi ve duyu organları terimleri içerisinde yer alan sıfatları incelediğimiz çalışmanın tıbbi terminoloji konusuna ışık tutacağı ve mevcut bilgi birikimine katkıda bulunacağı düşüncesindeyiz.

KAYNAKLAR

- Anatonomina, <http://www.terminologia-anatomica.org/en>, (Erişim Tarihi: 18.01.2023)
- Babacan, S., Işıklar, S., Kafa, İ. M. ve Cořkun, İ., (2016). Tıbbi Terminoloji Hakkında Öğrencilerin ve Çalışanların Görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 42(2,3), 89-92. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/pub/uutfd/issue/35317/392066>
- Brunner, H. ve Tanker, N., (1988). *Mesleki Latince. (2 bs.). Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Yayınları*, 163 s, Ankara.
- Burda, F., Dworzański, W., Cendrowska-Pinkosz, M., Burda, M. ve Dworzańska, A. (2016). Anatomical eponyms - unloved names in medical terminology. *Folia morphologica*, 75(4), 413–438. <https://doi.org/10.5603/FM.a2016.0012>
- Cankur, N. Ş., (2002a). Tıp Eğitiminde Dil: I Önemi, Gelişmesi ve Geleceęi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 28(1), 29-32. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/pub/uutfd/issue/35245/390925>
- Cankur, N. Ş., (2002b). Tıp Eğitiminde Dil: II Eğitim Dilinde Türkçe'nin Yeri ve Geleceęi., *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 28(1), 33-35. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/pub/uutfd/issue/35245/390926>
- Chmielewski, P. P., (2020). New Terminologia Anatomica highlights the importance of clinical anatomy. *Folia Morphol (Warsz)*, 79(1), 15-20. <https://doi.org/10.5603/FM.a2019.0048>
- Çıkmaz, S. (2006). *Türkçe Anatomi Terimlerinin Etimolojik ve Semantik Açidan İncelenmesi*. (Doktora Tezi), Trakya Üniversitesi. Anatomi Anabilim Dalı, Edirne.
- Çıkmaz, S. ve Mesut, R., (2008). Anatomi Terimlerine Önerilmiş Türkçe Karşılıklardaki Yabancı Kökenli Terimlerin Analizi. *İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 15(3), 175-179. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/pub/totm/issue/13104/157861>
- Ercoli, A., Delmas, V., Fanfani, F., Gadonneix, P., Ceccaroni, M., Fagotti, A., Mancuso, S. ve Scambia, G., (2005). Terminologia Anatomica versus unofficial descriptions and nomenclature of the fasciae and ligaments of the female pelvis: a dissection-based comparative study. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*, 193(4), 1565–1573. <https://doi.org/10.1016/j.ajog.2005.05.007>
- Erimoğlu, C., (1988). *Anatomi Terimleri Kılavuzu. (2 bs.). Matematik Araştırma Enstitüsü Baskı Atölyesi*, 216 s, İstanbul.
- Ersesoy, S. ve Unur, E. (2020). Terminologia Anatomica'da Yer Alan Hareket Sistemi İle İlgili Terimlerde Bulunan Sıfatların İncelenmesi . *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 29 (3), 192-204.
- Fabry, P., Baud, R. ve Lovis, C., (2005). Towards a multilingual version of terminologia anatomica. *Stud Health Technol Inform*, 116, 665-670.
- FCAT, (1998). *Terminologia Anatomica, International anatomical terminology*. Georg Thieme Verlag, Stuttgart.
- Gobée, O. P., Jansma, D. ve DeRuiter, M. C., (2011). AnatomicalTerms.info: heading for an online solution to the anatomical synonym problem hurdles in data-reuse from the Terminologia Anatomica and the foundational model of anatomy and

- potentials for future development. *Clinical Anatomy*, 24(7), 817-830. <https://doi.org/10.1002/ca.21185>
- Greathouse, D. G., Halle, J. S., Dalley, A. F., (2004). Terminologia Anatomica: revised anatomical terminology. *Journal of Orthopaedic and Sports Physical Therapy*, 34 (7), 363-367. <https://doi.org/10.2519/jospt.2004.0107>
- Güler, Ç., (2012a). *Anatomi Sözlüğü*. Palme Yayınları, 403 s, İstanbul.
- Güler, Ç., (2012b). *Tipta Önek ve Sonekler Sözlüğü*. Palme Yayıncılık, 80 s, İstanbul.
- Güler, Ç., (2012c). *Yeni Tıp Sözlüğü*. Palme Yayınevi, 1455 s, İstanbul.
- Hirsch, B. E., (2011). Does the Terminologia Anatomica really matter? *Clinical Anatomy*, 24(4), 503-504. <https://doi.org/10.1002/ca.21140>
- Kachlik, D., Baca, V., Bozdechova, I., Cech, P. ve Musil, V., (2008). Anatomical terminology and nomenclature: past, present and highlights. *Surgical Radiological Anatomy*, 30(6), 459-466. <https://doi.org/10.1007/s00276-008-0357-y>
- Kachlik, D., Bozdechova, I., Cech, P., Musil, V. ve Baca, V., (2009). Mistakes in the usage of anatomical terminology in clinical practice. *Biomed Pap Med Fac Univ Palacky Olomouc Czech Repub*, 153(2), 157-161. <https://doi.org/10.5507/bp.2009.027>
- Kachlik, D., Musil, V. ve Baca, V., (2015). Terminologia Anatomica after 17 years: inconsistencies, mistakes and new proposals. *Annals of Anatomy*, 201, 8-16. <https://doi.org/10.1016/j.aanat.2015.04.006>
- Kachlik, D., Musil, V., ve Baca, V., (2016). Contribution to the anatomical nomenclature concerning general anatomy and anatomical variations. *Surgical Radiological Anatomy*, 38 (7), 757-765. <https://doi.org/10.1007/s00276-016-1627-8>
- Kaçar, D. ve Barut, Ç., (2011). Kalbin venleri: Terminolojik inceleme. *Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Dergisi*, 19 (4), 529-532. <https://doi.org/10.5606/tgkdc.dergisi.2011.082>
- Kavaklı, A., Ögetürk, M., Kuş, İ., Pekmez, H., Türkoğlu, A. ve Sarsılmaz, M., (2003). Tıp öğrencisi bakış açısıyla latince terminoloji. *Tıp Eğitimi Dünyası Dergisi*, 10 (10), 2-6. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/pub/ted/issue/21293/228557>
- Köprülü, S. G., (2017). Tıbbi terminoloji ve prospektüs (kullanma talimatı) çevirisi. *Avrasya Terim Dergisi*, 5 (1), 11-18. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejtd/issue/37232/429717>
- Krmpotić-Nemanić, J., ve Vinter, I. (2003). Incorrect medical terms in terminologia anatomica. *Annals of anatomy = Anatomischer Anzeiger : official organ of the Anatomische Gesellschaft*, 185(2), 195–196. [https://doi.org/10.1016/S0940-9602\(03\)80090-0](https://doi.org/10.1016/S0940-9602(03)80090-0)
- Martin, B. D., Thorpe, D., DeLuna, V., Howard, T., Hagemeyer, J., ve Wilkins, N., (2014). Frequency in usage of Terminologia Anatomica terms by clinical anatomists. *Journal of Biomedical Education*, 2014, 1-9. <https://doi.org/10.1155/2014/950898>
- Mesut, R., (2011). *Tıbbi Latince*. (2 bs.). Nobel Tıp Kitabevleri, 212 s, İstanbul.
- Mesut, R., ve Çıkmaz, S., (2017). *Tıbbi Terminoloji*. (3 bs.). Nobel Tıp Kitabevleri, s. 395, İstanbul.
- Sağlık Terimleri, <https://www.saglikterimleri.com>, (Erişim Tarihi: 22.04.2023)

- Sakai, T., (2007). Historical evolution of anatomical terminology from ancient to modern. *Anatomical Science International*, 82 (2), 65-81. <https://doi.org/10.1111/j.1447-073X.2007.00180.x>
- Strzelec, B., Chmielewski, P. P. ve Gworys, B., (2017). The Terminologia Anatomica matters: examples from didactic, scientific, and clinical practice. *Folia Morphol (Warsz)*, 76 (3), 340-347. <https://doi.org/10.5603/FM.a2016.0078>
- Terzioğlu, A., (1987). Tıbbî terminolojinin tarihine ve esaslarına kısa bir bakış. *Belleten Dergisi*, 50 (198), 637-645.
- Toprak, M. ve Akkın, S. M., (1993). Genel Anatomi Terminolojisi ve Kullanım Özellikleri. İstanbul Üniversitesi Basımevi ve Film Merkezi, İstanbul.
- Turmezei, T. D., (2012). The linguistic roots of modern english anatomical terminology. *Clinical Anatomy*, 25 (8), 1015-1022. <https://doi.org/10.1002/ca.22062>
- Unur, E., Ertekin, T., Acer, N., Cinar, S., Ozcelik, O. ve Çay, M., (2016). Names which originate from plants within terminologia anatomica / Terminologia anatomica'da yer alan bitkisel kokenli isimler. *İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Dergisi*, 23 (4), 488-491. <https://doi.org/10.5455/jtomc.2016.01.011>
- Vidal-Seguel N., Pumeyrau-Solar M., Lizama-Pérez M. ve Vasquez B., (2021). Use of prefixes and suffixes in terminologia anatomica. an analysis from an etymological origin. *Int. J. Morphol.*, 39(3), 698-704.
- Wiktionary, <https://www.wiktionary.org>, (Erişim Tarihi: 22.04.2023)
- Yıldırım, M., (2017). *Güncel Tıp Terimleri Sözlüğü*. (2 bs.). Nobel Tıp Kitabevleri, 286 s, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

